

Den Haag

Haagse Mensen

magazine

Voorwoord

Dit is me stad

Me squad je weet dat

Dit is me stad

Me stad me stad me stad

Je herkent deze tekst wellicht uit het nummer 'Mijn stad' van Goldband. Zij zijn zeker niet de eerste die een muzikale ode aan onze stad brengen. Van Paul van Vliet tot Harrie Jekkers, er zijn veel artiesten die iets met Den Haag hebben. En wat is dat 'iets' dan? Het heeft vaak te maken met de plekken waar je graag komt, waar je mensen ontmoet waar je je fijn bij voelt. Of juist rustige plekken in het groen waar je even alleen kan zijn. Of waar je kan uitwaaien aan het strand.

Als je samen vast wil leggen wat voor stad we in 2050 willen zijn, wil je die plekken kennen. Dat doen we dan ook, in de Haagse 'Omgevingsvisie' die we samen met de stad maken. Met die gedachte gingen we op zoek naar mensen uit alle wijken in Den Haag en vroegen hen naar hun favoriete plek. Deze verzameling van Hagenaars en Hagenezen en hun plekken vind je in dit magazine: Haagse Mensen. De foto's zijn samen met de interviews ook te zien in de bibliotheken in onze stad. De volledige tentoonstelling is van 15 mei t/m 26 juni te zien in de Centrale bibliotheek aan het Spui. In de filialen in de wijken is een deel van de tentoonstelling te zien.

Met de Haagse Omgevingsvisie zetten we in grote lijnen de koers uit voor onze stad voor de komende decennia. Het gaat om een langetermijnvisie over onderwerpen als duurzaamheid, bouwen, mobiliteit en groen. Deze onderwerpen hebben weer invloed op gezondheid en leefbaarheid. Dat is allemaal best abstract. Uiteindelijk gaat het om hoe mensen hun stad beleven, Haagse Mensen. Met de tentoonstelling en met dit magazine willen we hen een podium geven.

De afgelopen tijd hebben we heel veel Haagse Mensen gesproken. We gingen langs in alle stadsdelen, bij (kinder)workshops en via een online vragenlijst konden bewoners, van jong tot oud, aan de gemeente aangeven wat zij belangrijk vinden (zie pagina 124 voor een overzicht). Dit nemen we allemaal mee in de omgevingsvisie.

Ik ben blij dat we de tentoonstelling in de bibliotheken kunnen laten zien. Ik ben groot fan van de bibliotheken en de rol die zij spelen in onze wijken. Het is allang niet meer de plek waar je in stilte een boek leent, maar ook de plek waar je anderen ontmoet en samenkomt voor discussies, cursussen en het leren van een taal. Van de het voorlezen van de allerkleinsten tot ouderen die de dag beginnen met een krantje en elkaar ontmoeten. (zie interview en foto's van Nubia in de bibliotheek Moerwijk op pagina 30)

Is de bieb dan mijn favoriete plek in Den Haag? Ik moet dan toch gaan voor het Westduinpark. Net als Dominique van Vliet op pagina 112 Ik loop hier vaak hard en kan hier mijn hoofd leegmaken. Ik word elke keer weer verrast door de uitzichten, de Schotse Hooglanders en de wisseling van de seizoenen. Als ik na een drukke dag met veel vergaderingen op zo'n hoge duintop over de stad uitkijk is dat wel een geluksmomentje.

Veel plezier met het lezen en bekijken van de portretten in dit magazine. En wie weet komen we elkaar tegen op één van deze plekken in onze mooie stad!

Robert van Asten, wethouder Stedelijke ontwikkeling, Bibliotheken en Europa

Inhoud

- 1 Voorwoord door
Robert van Asten, wethouder
Stedelijke ontwikkeling,
Bibliotheken en Europa**
- 2 Inhoudsopgave**
- 3 Kaart Den Haag met wijken**

6 Stadsdeel Centrum

- 8 Zeeheldenkwartier – Anne-Marie Jung en Burt Rutteman – Anna Paulownaplein
- 10 Transvaalkwartier – De Wijkrijgers – Buurthuis Bario
- 12 Schildersbuurt – Achraf Abba – Tenierplantsoen
- 14 Stationsbuurt – Jean-Bernard Maweja – Stationsplein
- 16 Archipelbuurt – Ruth van Rossum en Marcel Wijermans – Gedicht van Rutger Kopland op de hoek van de Surinamestraat en de Javastraat
- 18 Willemspark – Valerie Kuypers – gracht langs de Mauritskade
- 20 Centrum – Isreal Celli – Grote Markt
- 22 Centrum – Lerina Kwamba – Lucaskerk
- 24 Groente-en Fruitmarkt – Marlies van der Kolk – The New Farm

26 Stadsdeel Escamp

- 28 Bouwlust Vrederust – Souhaila – Marinipark
- 30 Moerwijk – Nubia Muller – bibliotheek Moerwijk
- 32 Leyenburg – Daan van der Bruggen – Musicon
- 34 Leyenburg – Jan Korving – buurtboerderij Nijkamphoeve
- 36 Morgenstond – Charles Crown – Zuiderpark
- 38 Rustenburg Oostbroek – Victor R. Meijer – Zuiderparklaan
- 40 Wateringse Veld – Mila – Maria Montessorischool
- 42 Zuiderpark – Gerard van den IJssel – Zuiderparktheater

44 Stadsdeel Haagse Hout

- 46 Mariahoeve en Marlot – Naomi Barki – van Vliet en Yousif Barki – Lichtpuntjes van Mariahoeve
- 48 Bezuidenhout – Ibrahim Deraz – SoZa/ High Sky Fitness
- 50 Haagse Bos – Ingrid van Dijk – Haagse Bos
- 52 Benoordenhout – Daphne Jansen – Koetshuis Clingendael

54 Stadsdeel Laak

- 56 Laakkwartier Spoorwijk – Yousef El Hamadani – pleintje bij de Laakweg
- 58 Binckhorst – Amber Meerman – PIP Den Haag

60 Stadsdeel Leidschenveen - Ypenburg

- 62 Forepark – Sacha Komljenovic – Bingoal stadion
- 64 Leidschenveen – Eddyana Knaap – kunstwerk op de Terp van Leidschenveen
- 66 Ypenburg – Petra Kuiper – Laan Van Hoornwijk
- 68 Hoornwijk – Deborah Post – Bijenpark Ypenburg

70 Stadsdeel Loosduinen

- 72 Bohemen en Meer en Bos – Bob van Gigh – Haagse Voetbal – en Cricketvereniging Quick
- 74 Kraayenstein en Vroondaal – Raymond Renirie – Hengelsportvereniging GHV/Groene Hart
- 76 Kijkduin en Ockenburg – Tim de Haan en Tim Euwema – Kitesurfschool Blow
- 78 Loosduinen – Jaiden Groenland – Parkoers Freerunpark Bokkefort
- 80 Waldeck – Jonas Baltazar – Haagse Voetbal Vereniging Ras

82 Stadsdeel Scheveningen

- 84 Duindorp – Maily Keus – Strandje bij Zuidelijk havenhoofd
- 86 Duindorp – Charlie Ortega – Zuiderstrand
- 88 Duinoord – Jean Pierre Geelen – boekhandel Colette
- 90 Staten – en Geuzenkwartier – Nick en Mik – Kunstmuseum Den Haag
- 92 Van Stolkpark en Scheveningse Bosjes – Tamara Peers – Indisch Monument/waterpartij
- 94 Scheveningen – Willem Ment den Heijer – Strandweg
- 96 Westbroekpark en Duttendel – Daphne Groenendijk – Westbroekpark
- 98 Zorgvliet – Forough Danaie – Vredespaleis
- 100 Belgisch Park – Karin Bakker – Nationaal Monument Oranjehotel
- 102 Oostduinen – Sophie Mooiman – Zwarte Pad

104 Stadsdeel Segbroek

- 106 Regentessekwartier – Fathma Williams – Regentesseplein en sportpark De Verademing
- 108 Valkenboskwartier – Faris Jalluli – kapperszaak Amigos
- 110 Vruchtenbuurt – Shiba Pull – De Knutselkeuken
- 112 Vogelwijk – Dominique van Vliet – Westduinpark
- 114 Bomen – en Bloemenbuurt – Rob Blokpoel – Valkenbosplein

116 In beweging

- 118 Bobby van Galen – Hoftramm
- 120 Margriet Snaterse – Bakkie Aandacht

122 Samen stadmaken

125 Colofon

4

stadsdeel Centrum

Anne-Marie Jung en Burt Rutteman

Anna Paulownaplein

Daar zit ze, gegoten in brons, op een bank midden op 'haar' plein: prinses Anna Paulowna. "Een importbruid, net zoals ik", zegt actrice en zangeres Anne-Marie Jung, die daarom met haar man Burt Rutteman, naast haar is gaan zitten. Voor hem kwam ze elf jaar geleden uit Amsterdam naar Den Haag, naar het Zeeheldenkwartier. Ze werd er verrast door de energieke sfeer van het Anna Paulownaplein. "Een oergezellig horecaplein, goed op de zon, met mooie bomen en statige Jugendstil-huizen om je heen. Je voelt de geschiedenis, de oude chic.

In de Zeeheldenbuurt hangt de spirit van ondernemers. Daar houd ik van, van mensen die iets aanpakken. In straten zoals de Piet Heinstraat en de Prins Hendrikstraat kun je lekker rondstruinen. Er zijn nog echte buurtwinkels: een groenteboer, een stomerij, een winkel met Italiaanse heerlijkheden, restaurantjes. Niet twaalf in een dozijn. Hier voel je de energie van het nieuwe elan. Een geluk dat ik hier in deze buurt terecht ben gekomen."

De grond waarop het Anna Paulownaplein is aangelegd was tot haar overlijden (1865) in bezit van de prinses. Daarna pas konden de plannen voor de stadsuitbreiding achter de Zeestraat worden uitgevoerd. De buurt groeide uit tot een van de gezelligste buurten van Den Haag. "Toen en nu weer."

De Wijkcijgers Buurthuis Bario

Ze komen net terug van een workshop fotografie. Ondanks de regen zijn ze helemaal enthousiast. “We hebben gekeken naar de mooie en minder mooie dingen in de wijk en daar foto’s van gemaakt” vertelt Kevser. Zij is één van de twaalf Wijkcijgers. Wijkcijgers zijn de ogen en oren van de wijk Transvaal. Kinderen tussen de 8 en 12 jaar die samen leuke dingen doen maar zich ook inzetten voor de wijk waar zij wonen. Zij zitten vol ideeën. Zoals een inzamelingsactie voor kinderen in oorlogsgebieden. En dat wordt niet zomaar gedaan. Amin: “We hadden een penningmeester, een organisator en iemand voor de communicatie”.

Zo werden er posters gemaakt, langs deuren gegaan en blikjes ingezameld voor statiegeld. Ook bezoeken de Wijkcijgers regelmatig interessante plekken. Zoals het mediamuseum Beeld en Geluid. Huseyin: “Er is daar een afdeling over Den Haag en daar ligt de troonrede die wij hebben geschreven”. Ook hebben zij samengewerkt met het Mauritshuis. Amin vertelt: “We zijn langs de deuren gegaan om te vragen wat voor kunstwerk mensen mooi zouden vinden. En dat hebben we doorgegeven aan de directrice van het Mauritshuis”.

Het werd iets met veel bloemen. Dit kunstwerk is nu te zien aan de muur aan het Joubertplantsoen. We gaan nog veel van ze horen. Want er zijn ideeën genoeg. Net als ambities voor de toekomst. Huseyin wil hersenchirurg worden en Aly graag profvoetballer. Hou ze in de gaten deze Wijkcijgers.

Favoriete plek van Achraf Abba: Stagehuis Schilderswijk in de Tenierstraat. Een maatschappelijke organisatie, die diep geworteld is in de wijk. Hij werkt er en helpt jongeren op weg naar een baan.

Achraf Abba

Tenierplantsoen

Het Stagehuis is wat de naam zegt. Jongeren op allerlei niveaus, en van verschillende studierichtingen lopen er stage en voeren activiteiten uit. Alles met veel vrijwilligers. Zo doen ze werkervaring op en kunnen tegelijk hun opleiding afmaken. Achraf weet zelf hoe waardevol zo'n stage is. "Als stagiair heb ik er zelf mogen leren, en fouten maken. Maar", benadrukt hij "het Stagehuis is niet alleen voor jongeren. We doen projecten en organiseren activiteiten voor alle wijkbewoners, aansluitend op wat er speelt en waaraan behoefte is. We zijn nadrukkelijk aanwezig."

Achraf kwam er al toen hij pas 13 was. Inmiddels is hij er niet meer weg te denken. "Het is een lifestyle, je kunt iets waardevols doen voor de wijk." Nog om een andere reden is het Stagehuis een favoriete plek van Achraf: "We kijken uit op stadsboerderij De Schildershoeve aan het Tenierplantsoen. Een boerderij met koeien, geiten, schapen; wie verwacht dat midden in de Schilderswijk?"

Jean-Bernard Maweja

Stationsplein

Hier zit Jean-Bernard Maweja op 'zijn' regenboogbank in het mooie, historische Huijgenspark. Met monumentale bomen, klassieke lantaarns en veel groene ruimte een fijne ontmoetingsplek.

De bank roept vrolijkheid op, is kleurrijk, maar niet zomaar een gekleurde bank. "Hij staat symbool voor verschillend zijn en diversiteit, voor 'iedereen mag er zijn'. In de openbare ruimte van het park kan hij veel mensen bereiken. Daar ben ik blij mee." Jean-Bernard, oprichter van Stichting Queer Mind, zet zich met hart en ziel in voor meer zichtbaarheid van de queergemeenschap in Den Haag. Voor acceptatie en veiligheid van queer personen. En, een project voor de lange adem, hij wil dat er een opvanghuis komt voor queer jongeren die verstoten raken van eigen familie en omgeving en daardoor thuis- en dakloos worden. De bank is in elk geval zichtbaar. Hij maakt gesprekken los en dat is precies wat Jean-Bernard wil. "Veel mensen zijn positief, maar hij moet ook regelmatig hersteld worden van vandalisme." Ook in het verleden was het Huijgenspark, toen nog 'De Bogt van Guinea', toneel van geweld. In 1872 werd de buurt opgeschrikt door een brute moord op twee vrouwen. Omdat het park hierdoor een negatieve klank gekregen had, werd de naam veranderd in 'Huijgenspark'.

Ruth van Rossum en Marcel Wijermans

Ze staan op muren en ramen. Voorbijgangers staan erbij stil; verrast, rustig lezend, nadenkend, zich verwonderend. De muur- en raamgedichten van Stichting Archipelpoëzie brengen iets teweeg. “Dat is ook de bedoeling”, zegt voorzitter Ruth van Rossum, op de foto met medebestuurslid Marcel Wijermans. “De gedichten bemoedigen, mensen raken erover in gesprek, ze worden iets van de buurt.” Begonnen in de Archipelbuurt waaert het idee nu uit: naar Willemspark, Buurtschap 2005, Zeeheldenkwartier, Duinoord. Elke wijk is welkom.

Gedicht van Rutger Kopland op de hoek van de Surinamestraat en de Javastraat

Ruth, zelf dichter, is trots op de inmiddels 23 gedichten op muren en ramen. “We bouwen een wandel- en fietsroute van goede poëzie, een bloemlezing van gedichten én van letterontwerpen.” Want elk gedicht is gezet in een andere letter, ontworpen door een ontwerper die verbonden is of gestudeerd heeft aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten. Zo hebben ze een Haagse signatuur.

Iedereen kan een gedicht voorstellen. En elke goede muur of een raam kan plek bieden aan poëzie. “Er is een longlist, of muur- en raameigenaren komen zelf met ideeën. We helpen met de keuze: niet te moeilijk, niet te lang, maar wel met poëtische kwaliteit. De onthulling van een gedicht is altijd een feestje. En buurtbewoners vieren het mee, ze ontmoeten elkaar en eigenen zich het gedicht voor de buurt toe. Prachtig!”

Valerie Kuypers

gracht langs de Mauritskade

"Ik heb Den Haag in de afgelopen 25 jaar ontzettend zien veranderen. Ik kijk naar de stad met een fotografische blik. Daardoor zie ik mooie dingen, zoals de fantastische historische architectuur, maar ook minder fijne zaken, zoals de toegenomen drukte. Er wonen volgens mij veel meer mensen in Den Haag dan officieel bekend is."

Valerie is een van de vaste fotografen van de gemeente Den Haag. Ze werkte eerder voor persbureau ANP en is sinds elf jaar freelancer. "Ik reis de hele stad door en kom overal bijzondere mensen tegen. Vaak ben ik meer tijd kwijt aan het kletsen met de mensen die ik ontmoet dan met het fotograferen."

Vijf jaar geleden ontdekte Valerie de stad vanaf het water. Sindsdien huurt ze samen met vrienden of familie regelmatig een fluisterbootje bij Greens in het Westbroekpark. Op de foto is te zien op een elektrische rondvaartboot van Boot Varen Den Haag. "Varen is een mooie manier om even aan alles te ontsnappen. Vanaf een bootje is de stad nog mooier en zachter. De herrie die je op straat altijd hoort, wordt op het water gedempt. Zo pak ik midden in de chaos van de stad toch mijn rust."

Israel Celli

Grote Markt

Van en naar de tattooshop in het centrum van Den Haag waar Israel Celli werkt, loopt hij elke dag langs het standbeeld van stripfiguur Haagse Harry. "Ik zie hem elke dag, maar ken hem niet goed", zegt de in Brazilië geboren Israel. "Wat ik vaak hoor is dat hij op een manier praat die niet iedereen verstaat. Dat probleem ken ik. Nederlands en Engels zijn niet mijn moedertalen. Ik doe mijn best, maar ik weet hoe het is als mensen moeite hebben om mij te verstaan."

Israel woont sinds vijf jaar in Den Haag. "Ik heb ervoor 29 jaar in Brazilië gewoond. Dat is een mooie plek maar het leven is er niet makkelijk. Mijn vrouw en ik kozen voor Nederland omdat het een open en veilig land is en goed voor immigranten. Sommige mensen klagen over het weer, maar de rest maakt het helemaal goed."

Naast de rush die het plaatsen van een geslaagde tattoo geeft, vindt Israel vooral de interactie met zijn klanten fijn. "Net als Haagse Harry ben ik makkelijk in de omgang. Met mensen die grote tatoeages willen spendeer ik veel tijd. Mensen zijn soms heel anders dan je verwacht. De verhalen die ik hoor is een van de mooiste kanten van mijn baan."

Lerina Kwamba

Lucaskerk

Na een aantal verhuizingen door de stad heeft het Afrikaans vrouwencentrum Kariboe Bibi sinds begin 2024 een nieuwe plek in de Lucaskerk aan het Om en Bij op de rand van de Schilderswijk en het Centrum. "We zaten hiervoor in de Shalomkerk, aan de Vrederustlaan in de wijk Zuidwest", vertelt projectleider Lerina. "Dat was voor sommigen vrouwen te ver weg."

"Hier wordt cultuur gevierd en geproefd"

Kariboe Bibi bestaat sinds 2007 en richt zich op vrouwen uit de meer dan veertig Sub-Sahara Afrikaanse landen. "Het is een ontmoetingscentrum waar vrouwen hun ervaringen kunnen delen, maar ook informatie krijgen over zaken als opvoeding, gezondheid en de rechten die ze hebben." Kariboe Bibi draagt zo bij aan de zelfredzaamheid en integratie van Afrikaanse vrouwen in Nederland. Daarnaast is het een plek waar hun diverse cultuur uitbundig kan worden gevierd en geproefd. "Elk land is anders."

Het centrum wordt gedragen door de vrouwen zelf. Zij organiseren activiteiten en zijn gastvrouw. "Ik werk hier negen uur per week als projecteider. Dat heeft ook invloed op mijn eigen leven. Ik heb veel respect voor de kracht van de vrouwen. Het heeft mij gemotiveerd om weer te gaan studeren. Vorig jaar heb ik mijn diploma Sociaal maatschappelijke dienstverlening gehaald."

Marlies van der Kolk

The New Farm

Een wenteltrap met negentien treden. Zo groot is de afstand tussen het kantoor van Marlies en “het vetste plekje van een iconisch gebouw, met een fantastisch uitzicht over de stad”.

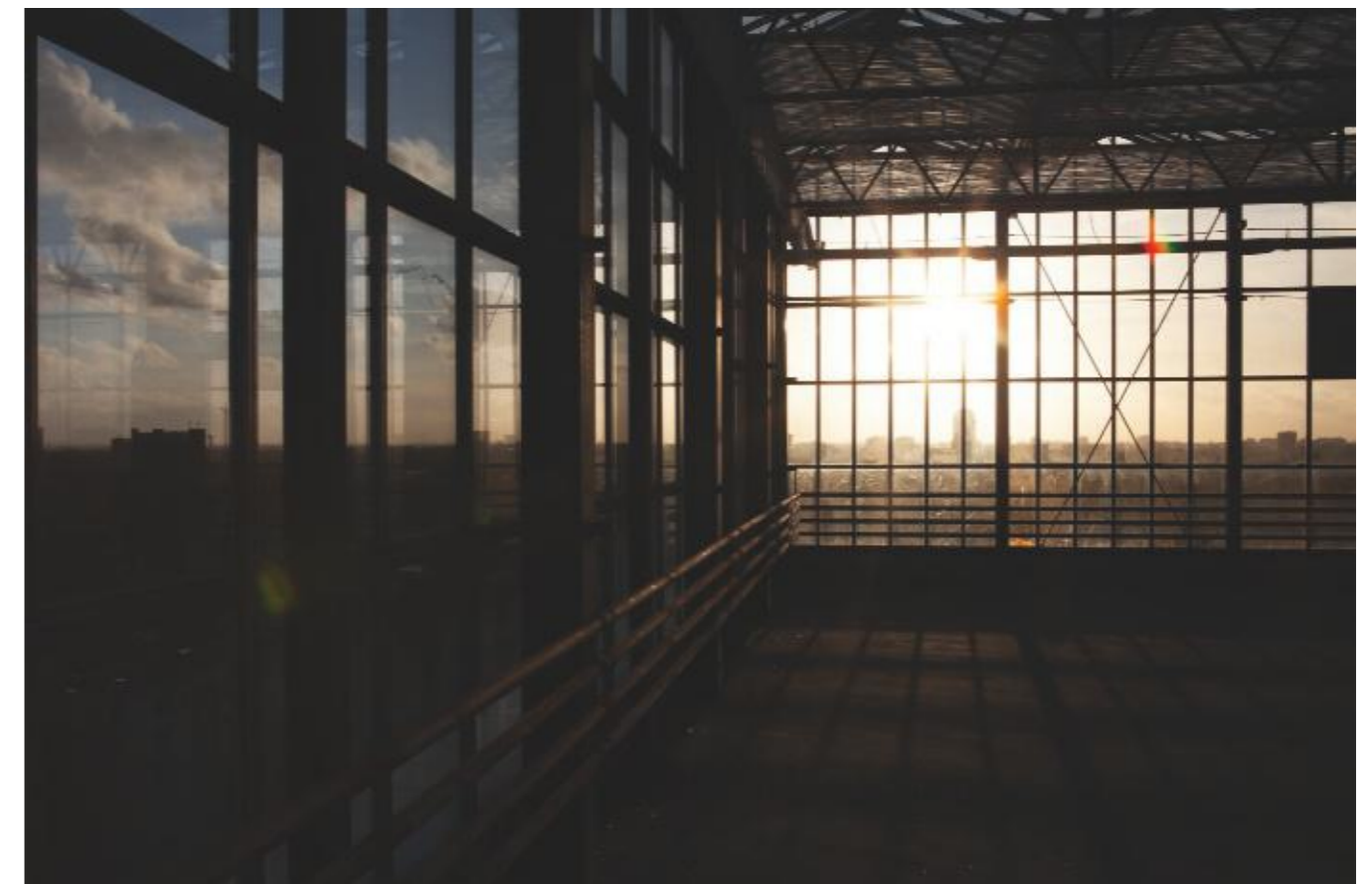
Marlies is één van de drijvende krachten achter Haagse Schatten, een platform van ongeveer zestig bijzondere, lokale ondernemers. Met hun cadeaubon kan iedereen op ontdekkingsreis langs deze unieke Haagse pareltjes. Minstens een keer per jaar komen alle ondernemers bij elkaar voor een borrel. “Het zit in onze natuur om mensen met elkaar te verbinden.

We hebben een groot netwerk en zien altijd kansen.”

Het kantoor van Haagse Schatten is op de zesde verdieping van het bedrijfsverzamelgebouw The New Farm aan de Televisiestraat. Op het dak, één verdieping hoger, werd in 2016 een glazen tuinbouwkas neergezet. Tot 2018 kweekte het bedrijf Urban Farmers daar sla,

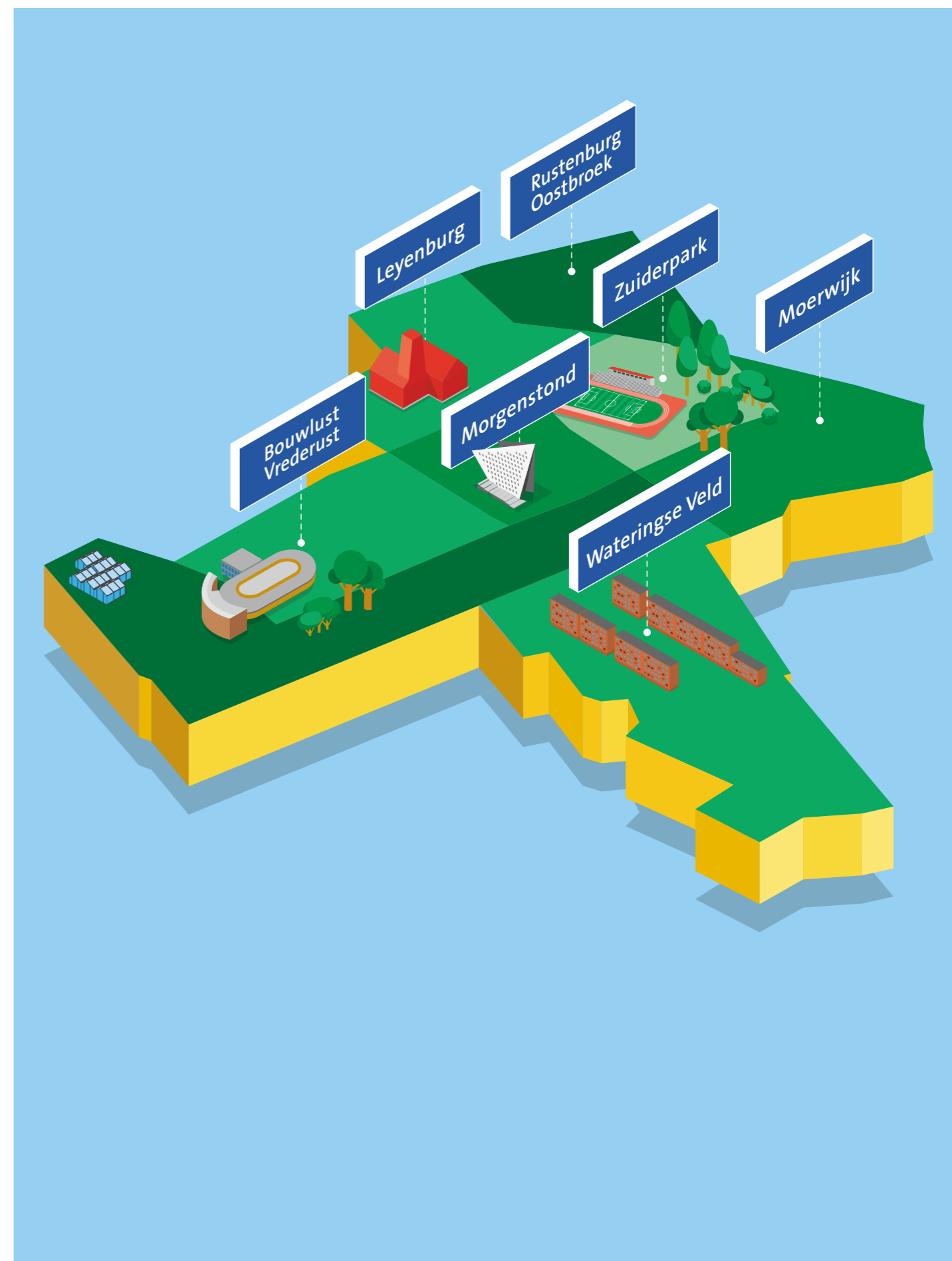
tomaten en andere groenten. Een verdieping lager werd vis gekweekt.

“Als wij bezoek hebben, neem ik ze altijd even mee naar de kas om het fantastische uitzicht te laten zien. Zelf zou ik dat ook vaker moeten doen, zeker als er van die mooie luchten zijn. Maar ja, je weet hoe het gaat; tot laat doorwerken achter de laptop, eindelijk klaar, uitzicht gemist.”

5

stadsdeel Escamp

Het Marinipark in de wijk Bouwlust is vernoemd naar de Italiaanse beeldhouwer Marino Marini, maker van het Paard en Ruiterbeeld in het wijkpark. In de sokkel staat de tekst 'Si construi, si ruppe, un canto desolato resta sul monde' ('Men bouwde, men brak af, een desolaat gezang blijft op de wereld').

Souhaila Marinipark

“Het park is ook een fijne plek om bij te praten met buurtgenoten”

Buurtbewoonster Souhaila moet er om lachen. “Dat wist ik helemaal niet. Weer wat geleerd.” Ze gaat meerdere keren per week met haar neefje en nichtje naar de speeltuin in het park. “Ik heb ze hier zien opgroeien. Van de babyschommel tot het klimrek. “Het park is ook een fijne plek om bij te praten met buurtgenoten.

Souhaila zet zich onder meer in voor rolstoelvriendelijke speeltuinen. Ze studeert sociaal werk aan het MBO Rijnland in Leiden en loopt stage bij de jongerenhub Block33 in Moerwijk. “Ik werd keer op keer afgewezen bij andere stageplekken, vanwege mijn rolstoel. Bij Block33 was ik gelijk welkom.” Het begin 2023 geopende pand aan de Van Baerlestraat is nog niet volledig rolstoeltoegankelijk, dus de eerste opdracht die Souhaila kreeg is om te onderzoeken hoe dat is aan te passen. “In een stad als Den Haag moet iedereen gewoon overal naar binnen kunnen.”

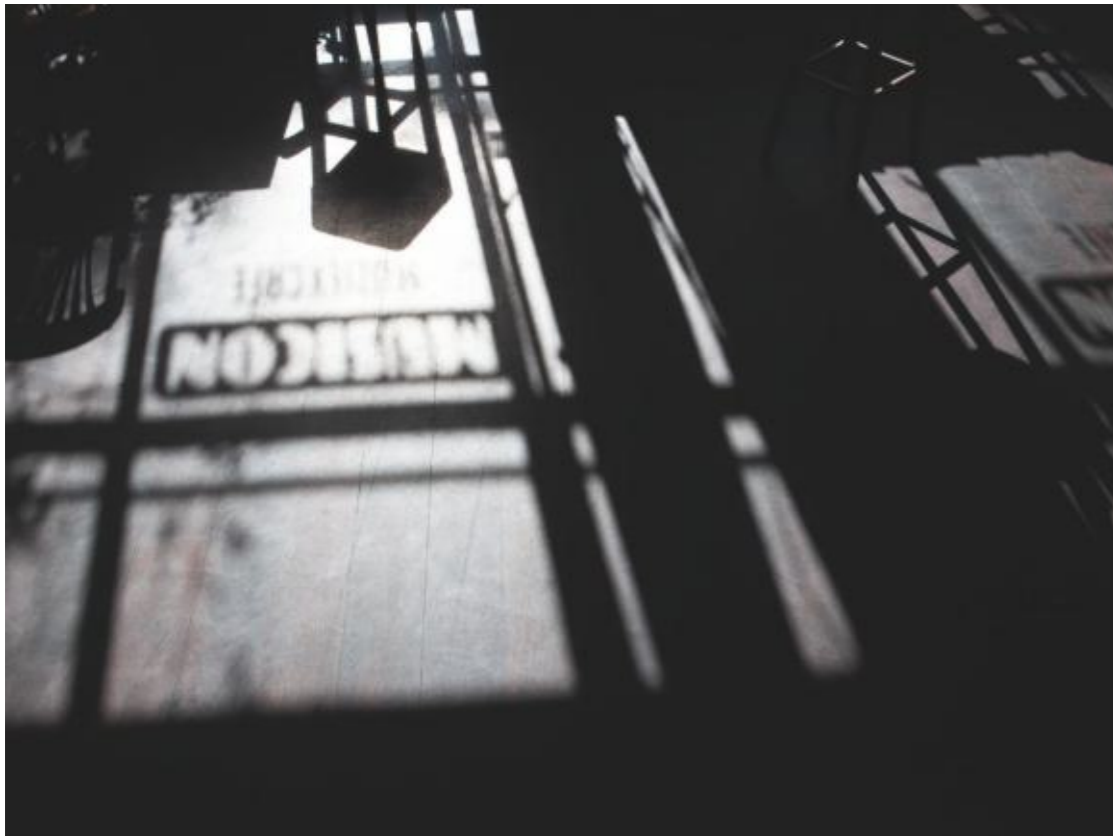
Lang was er geen bibliotheek in Moerwijk. Tot er twee jaar geleden in het HWW woonzorgcentrum aan de Twickelstraat ruimte kwam voor een nieuwe bibliotheek. Daar had Nubia Muller op gewacht: een nieuwe bibliotheek, en dan ook nog in de wijk waar ze opgroeide. “Ik ging al jong met school boeken ruilen in de bieb. Op mijn zeventiende liep ik stage in een van de Haagse bibliotheken en daar kreeg ik de smaak te pakken. Daarna bleef de wens naar boven komen om in een bibliotheek te werken.”

Nubia Muller bibliotheek

Toen de nieuwe bieb er kwam, kreeg ze de kans. Ze solliciteerde en werkt er nu met blijdschap. “Waar ik het meest van geniet? Van de bezoekers, de diversiteit aan mensen. Van wat wij hun kunnen bieden: informatie, leesplezier, activiteiten, maar ook een huiselijke plek waar je komt om een krant te lezen of een praatje te maken.”

Moerwijk is wat je noemt een echte Haagse wijk. “Mensen zijn open en nemen geen blad voor de mond. Maar als je hulp nodig hebt, staan ze voor je klaar, zeker als je uit de buurt komt.” Dat ze kan werken in haar eigen buurt, waarvan ze weet wat er nodig is, voelt als een cadeautje.

Daan van der Bruggen Musicon

Ze kwamen uit de buurt rond de Soestdijksekade: de bekendste bands die in de jaren zestig furore maakten tijdens de hoogtijdagen van de Haagse beat. Zoals Golden Earring, Q65, The Jumping Jewels. Het was mede daarom dat in die buurt in 1995 Musicon werd opgericht door Golden Earring-drummer Cesar Zuiderwijk en Alejandro Milberg.

Het is de plek waar directeur Daan van der Bruggen zijn leven aan verbonden heeft, zoals hij het zelf omschrijft. Binnengelopen toen hij 21 was en nooit meer weggegaan. “Musicon is de plek waar de Haagse popscene opgroeit, waar ze jong binnenkomen en zich ontwikkelen. En waar ze hun vleugels uitslaan. Musicon staat voor je hele leven muzikale ontwikkeling. Die groei is de rode draad van alles wat we hier doen.”

Musicon is een compleet popcentrum: concertzaal, oefenruimtes en een muziekschool. Jong talent, debuterend toptalent en iconen komen er samen. Om muziek te maken, om elkaar te ontmoeten. “Musicon is een monument voor de mensen die Den Haag popstad nummer één maakten, en tegelijk springplank voor talent van nu.”

“Wij zijn 23 jaar geleden hier begonnen en kijk wat er van ons is geworden. [...] Musicon was er toen en is er nog steeds en dat is gaaf en bijzonder.”

Spike van Di-rect, 2023

Jan Korving

Buurtboerderij
Nijkamphoeve

Eén kat, twee varkens, drie geiten, vier konijnen, vier ezels, zes cavia's, zes schapen, zeven dwerggeiten, acht kippen én 200 vrijwilligers. Jan dreunt het zo op. "Oh ja, en 80.000 bijen!" Als bestuurslid vrijwilligers is Jan in ieder geval elke dinsdag- en vrijdagochtend aanwezig op BuurtBoerderij Nijkamphoeve aan de Escamplaan. "Ik doe onder andere de intakegesprekken met vrijwilligers. Ik kijk hoe serieus ze zijn, of ze minimaal vier uur per week tijd hebben en waar hun skills liggen. Bij de een is dat dierenzorg, bij de ander tuinieren, techniek of helpen in ons theehuis LekkerNij."

De voormalige stadsboerderij is sinds 2012 eigendom van buurtbewoners die samen de Stichting Vrienden van De Nijkamphoeve hebben opgericht. De boerderij heeft zich ontwikkeld tot een plek voor jong en oud, voor ontmoeten en gezelligheid. "Ik zie mensen weer helemaal opbloeien doordat ze bij de dieren zijn. Dat doet iets met je."

"Zowel voor bezoekers als vrijwilligers is de boerderij een betekenisvolle plek", zegt Jan. "Mensen worden echt vrienden met elkaar, gaan met elkaar op vakantie of krijgen een relatie. Sommigen zijn zelfs met elkaar getrouwd. En heel soms haken mensen af, dus nieuwe vrijwilligers blijven welkom."

Stichting Zuiderpark. "We proberen omwonenden, bezoekers, bedrijven en organisaties in het park op één lijn te krijgen." Omdat het park zo divers is, zijn de belangen dat soms ook. "Maar iedereen vindt het Zuiderpark uniek." Het park trekt zo'n 2,5 miljoen bezoekers per jaar.

Na ruim twintig jaar kent Charles het stadspark op z'n duimpje. Van de eendenkooi tot de sportvelden, van het openluchttheater tot de horecazaken.

Charles Crown

Zuiderpark

"Een oase van rust en verscheidenheid." Zo omschrijft Charles zijn geliefde Zuiderpark. Na verschillende oproepen van de gemeente Den Haag is Charles sinds 2003 als vrijwilliger actief voor de

Minsten één keer per week is hij er op zijn handbike te vinden voor een flink aantal rondjes. "Soms schrikken mensen als ik langsrij. Als ik aan het sporten ben, rij ik met een snelheid van zo'n 20 km/u." Een stuk relaxter gaat het eraan toe als hij met zijn vrouw Carla door het park wandelt. "Heen en terug naar ons huis in Morgenstond is dat zo'n tien kilometer."

Voor de foto sprak Charles af naast de winterijsbaan. "De speelweide wordt onder water gezet en als het bevroren is kan je daar heerlijk schaatsen. Een bijzonder moment." Ondertussen spreekt hij menig bezoeker aan voor een praatje. "Ze noemen me gek-scherend wel eens de burgemeester van het Zuiderpark."

Victor R. Meijer Zuiderparklaan

Stickers of streepjescodes vind je niet op de producten in de winkel van Victor R. Meijer. Alles is kakelvers. Victor is poelier, een uitstervend beroep, want grote supermarkten hebben de handel voor een groot deel overgenomen. Hoe hij dan toch overeind blijft? “Door eerlijke, goede spullen te verkopen. En door het persoonlijke contact met de klanten.” Van buurtbewoners en leden van Golden Earring tot burgemeester Jan van Zanen: allemaal melden ze zich regelmatig in de winkel aan de Zuiderparklaan voor een lekker stukje kip of wild. “De winkel is ook een soort ontmoetingsplaats geworden.” In de multiculturele wijk Rustenburg Oostbroek is Victors winkel een herkenningspunt.

Victor R. Meijer is om nog een andere reden een bekende naam in Den Haag. Want behalve ondernemer is hij ook ‘stadsdichter’, een titel die hij kreeg toen de burgemeester hem ooit zo aankondigde bij een evenement. “Ik heb

een week naast m’n schoenen gelopen.” Victor schreef onder andere acht jaar lang teksten voor ‘De Haagse spreuken-kalender’, waar zeven gedichtenboeken uit voortkwamen, en schrijft nog steeds liedjes voor artiesten. Bij het

gemaal aan de Loevesteinlaan, de buurt waar hij als jonge jongen rondhing, komt een van zijn wijsheden op de muur: ‘Doe niet moeilijk, hou het simpel, dat scheelt elke dag algauw een rimpel.’

Mila Maria Montessorischool

Ik speel hier altijd buiten, dat vind ik gewoon leuk. Ik speel buiten op de dagen dat ik geen hockey heb. Ik train op dinsdag, woensdag en vrijdag, en op zaterdag speel ik wedstrijden. Ik zit in het eerste, dus wel hoog maar niet per se topsport. We doen meestal *Jachtseizoen*. Dat is een soort verstoppertje. Je moet je locatie steeds doorgeven. Je maakt foto's met je mobiel van de plek waar je zit, bijvoorbeeld de fruitfontein. Je speelt in teams van twee. Je stuurt die foto's naar de tegenstanders, die moeten zo snel mogelijk naar de plek en jij moet vluchten. Ze mogen je niet pakken. Als je het een uur lang hebt overleefd, dan heb je gewonnen. Mijn vrienden zitten ook bij mij op school, dus we kennen de wijk

goed. We appen elkaar hoe laat en waar we afspreken. Je kunt hier ook voetballen en hockeyen en in het klimrek doen we vaak *Man overboord*.

Ik ben hier geboren. Eigenlijk vind ik alles hier leuk. De hockeyclub moet altijd blijven. Wat er nog bij mag is een middelbare school, dan hoeft ik straks niet zo ver te fietsen. En een soort Duinrell waar ik naartoe kan lopen. O ja, en een sushirestaurant.

“Ik ben hier geboren. Eigenlijk vind ik alles hier leuk”

Gerard van den Ijssel

Zuiderparktheater

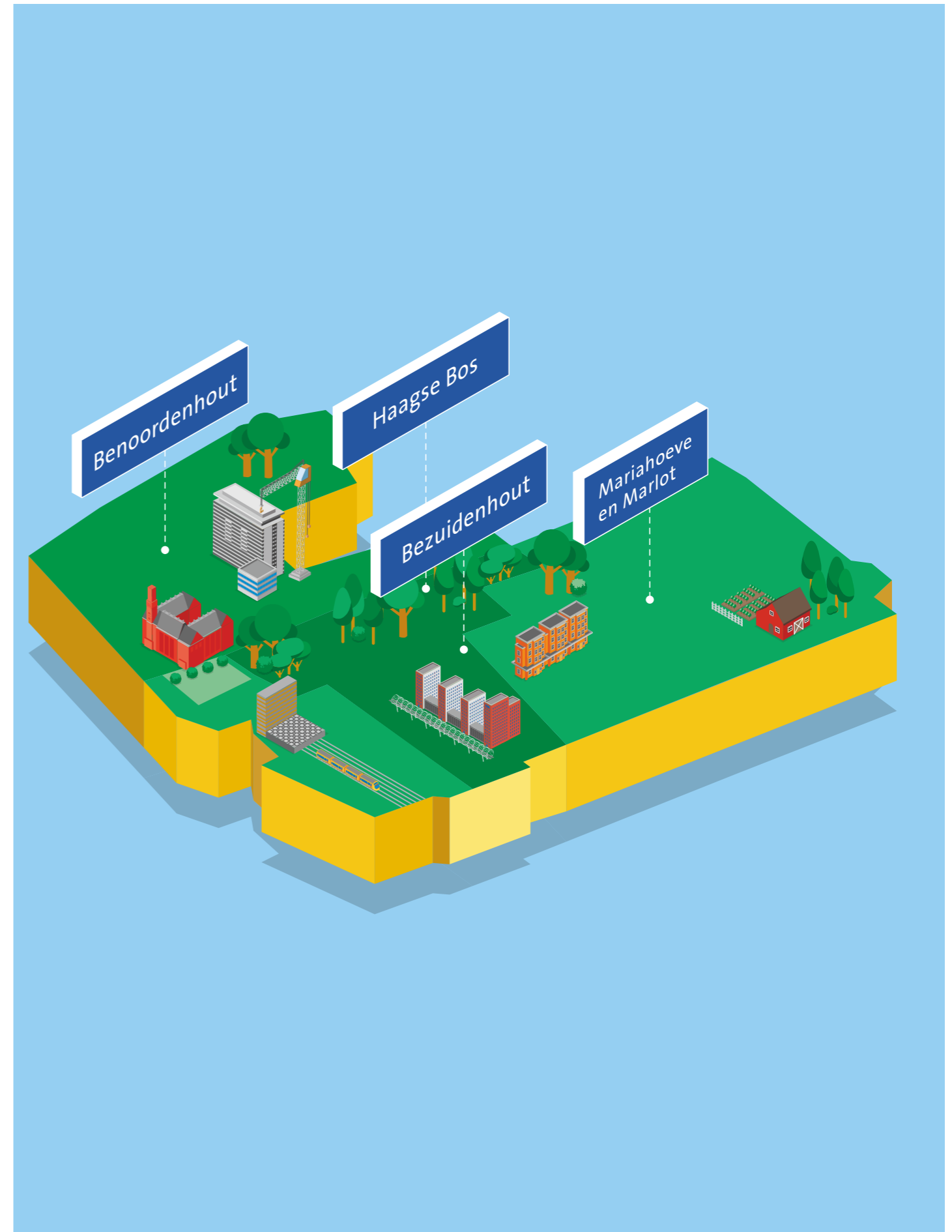
Een eiland in het Zuiderpark. Een plek met eigen regels en wetten. Waar het tijdstip van komen en gaan vaak al van tevoren vastligt. Hoe laat begint het concert? Welke ferryboot nemen we? Wie gaat er mee?

Gerard, in het dagelijks leven journalist en evenementenorganisator, zag menig artiest optreden in het openluchttheater. "Mijn vroegste herinnering is een concert van De Dijk, toen het podium nog aan de andere kant van de sloot stond en er publiek in het gras lag." Vele concerten volgden. Als bezoeker ("het mooiste concert was dat van Selah Sue"), als festivalbaas ("onze Zwingfestivals waren legendarisch") en sinds enkele jaren als een van de bestuursleden van de Stichting Zuiderparktheater ("het leukste vrijwilligerswerk van Den Haag").

Het Zuiderpark is van zichzelf al een magische plek. Duizenden mensen ontmoeten elkaar op de speelweides, in het zwembad of op de sportvelden. Er zijn rozentuinen, festivals, een stadsboerderij, volkstuintjes, barbecues, een banaan om op te klimmen. De Sportcampus als imposante blikvanger en de stoomtreintjes als eerste kennismaking voor duizenden kids. "En daartussen, omringd door water het zomertheater. Met de vibe van een festival en de charme van een lieve Haagse vriendin die precies weet welke muziek je wilt horen."

6

stadsdeel Haagse Hout

Naomi Barki-van Vliet en Yousi Barki

Lichtpuntjes van Mariahoeve

Met de stichting Lichtpuntjes van Mariahoeve zet Naomi – samen met haar man Yousif – zich in voor kwetsbare wijkbewoners om eenzaamheid en armoede te verlichten. Dat kan met voedselpakketten, drogisterij-artikelen, workshops, tweedehands kleding of energietips, maar vaak toch vooral met een beetje liefde en aandacht.

"Toen ik een tijdje ziek was en na een paar weken terugkwam bij ons familiecentrum in Winkelcentrum Mariahoeve merkte ik pas hoe ik het had gemist om lieve mensen om me heen te hebben die willen helpen. Deze plek voelt als thuis."

Mariahoeve is een typische wederopbouwwijk met ongeveer 14.000 inwoners, waaronder veel ouderen. De wijk heeft veel sociale woningbouw en mensen met een uitkering. "Ik vind het een mooie groene wijk, met vriendelijke mensen. Je merkt wel dat er steeds meer buurtbewoners zijn die het moeilijk hebben. Die kunnen bij ons terecht om elkaar te ondersteunen."

Een paar jaar geleden was Koning Willem-Alexander op bezoek in Mariahoeve. Yousif: "Hij vroeg hoe het voor mij was om te zien hoe Naomi dit allemaal was begonnen en zoveel had bereikt. Ik antwoordde hem met een grapje. 'Majesteit, achter elke succesvolle vrouw staat een verbaasde man.' Hij moest daar hard om lachen."

Ibrahim Deraz

SoZa/High Sky Fitness

‘SoZa’ stond voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waar rijksambtenaren hun dagen doorbrachten. Zij verhuisden van het Bezuidenhout naar het centrum. En SoZa werd een tijdelijke woon- en werkplek voor studenten, statushouders en jonge ondernemers. Hoe kon je die met elkaar en met de buurt laten kennismaken? Goede vraag voor Ibrahim Deraz, voormalig marine-sportinstructeur. Het antwoord was: samen sporten. Want “sport brengt mensen bij elkaar.”

In het SoZa-gebouw begon hij zijn sportschool High Sky Fitness. Hij hing de Nederlandse én de vlag van zijn vaderland Egypte op en nodigde bewoners en ondernemers van het gebouw uit. Ook mensen uit de wijk en mensen uit zijn eigen sportnetwerk waren welkom. “Er ontstond een mooi, bont gezelschap. En er kwamen veel nieuwe vlaggen bij. Want welke nationaliteit je ook hebt: kom je bij ons binnen, dan heten we je welkom met je eigen vlag. Als een soort cadeau-tje. Ook daardoor voelt iedereen zich thuis. We hebben maar één regel: we praten niet over politiek en godsdienst.”

SoZa staat in het Beatrixkwartier in het Bezuidenhout, naast station Laan van Nieuw Oost Indië. Een markant gebouw, ontworpen door architect Herman Hertzberger. In een actieve buurt, waar inmiddels vergevorderde plannen voor herontwikkeling op stapel staan.

Ingrid van Dijk bosvijver bij de hoge brug

Hoeveel mensen hebben er een achtertuin van 128 hectare? Rijksambtenaar Ingrid kan zeggen van wel. "Zo voelt het echt. Ik stap de deur uit en met een paar flinke stappen ben ik in het Haagse Bos." Het bos ligt op een oude strandwal en houdt op waar het veen begint. Het Haagse Bos maakt deel uit van nationaal park Hollandse Duinen.

Ingrid is vaak te vinden bij de grote vijver in het stuk bos dat het dichtst bij Paleis Huis ten Bosch ligt. "Het is een hele fijne ontmoetingsplek. Er zijn altijd wel mensen en vaak ook veel vrolijke honden die dan gewoon door de foto heen springen. Het is een plek waar mensen graag afspreken. Lekker in het gras liggen om te zonnen of om te picknicken. Het is wel een van de drukere plekken maar altijd heel gezellig."

Ingrid vindt het vooral bijzonder dat het Haagse Bos zoveel historie heeft. Het Filosofenpad was inspiratie voor Van Gogh's schilderij 'Meisje in het bos'. Mozart werd ziek in Den Haag en ging wandelen in het bos om op krachten te komen. Casanova heeft er geduëlleerd. "Het is helemaal niet zo'n groot bos, maar wel vol bijzondere plekken."

Daphne Jansen

Koetshuis Clingendael

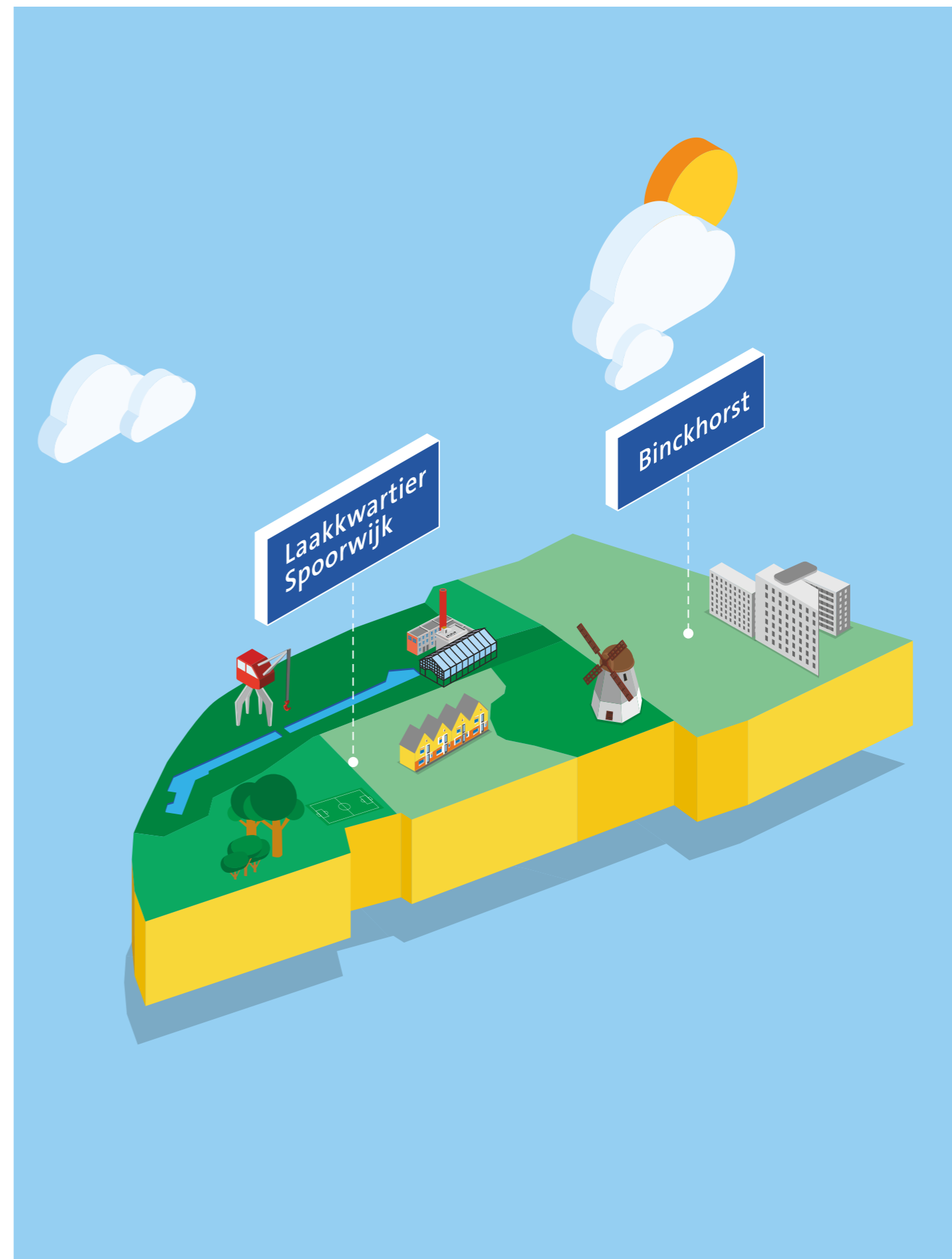
Op de plek waar in 1984 de schildersziel van Daphne ontwaakte, heeft zij nu al jaren haar atelier. Tegenover de Villa op Landgoed Clingendael staat een oud koetshuis. Een deel ervan wordt bewoond, het overige is atelierruimte voor kunstenaars.

"Mijn moeder Ger Jansen, een veelzijdige Haagse kunstenares, kreeg een relatie met de bekende schilder Kees van Bohemen. Toen ik hem voor het eerst bezocht in zijn atelier in ditzelfde koetshuis, wist ik zeker dat ik ook wilde schilderen. Ik werd uit mijn sokken geblazen door wat ik zag! Na dat eerste bezoek heb ik drie nachten alleen maar gedroomd over verf en kleur." Vanaf die tijd steelt ook het mooie park Clingendael haar hart en is Daphne hier vaak te vinden.

Toen zij in 2018 de kans kreeg zelf een ruimte te huren in het koetshuis greep ze die dan ook met beide handen aan. Ze staat bijna dagelijks achter haar schildersezel. Regelmatig opent zij haar deuren ook tijdens de kunstsalons met optredens en kunst van wijkgenoten op de eerste zondag van de maand bij de burens in het grote atelier. "Het is een plek van verwondering, van 'durf te dromen'. Dat geef ik graag door aan mensen."

7

stadsdeel Laak

Yousef El Hamadani

Pleintje aan de Laakweg

Wil je weten wat voor wijk Laakkwartier is? “Loop dan eens de hele Laakweg af”, raadt Yousef El Hamadani aan. “Begin bij het kleine winkelcentrum. Daar kom je de bewoners van Laak tegen, je kunt de verschillen zien, een praatje maken.” Verderop loop je langs ‘het pleintje’, zoals Yousef en zijn vrienden het noemden toen ze jong waren. Ze kwamen er om elkaar te zien, én te voetballen. Want er stond een voetbalkooi, die inmiddels verplaatst is naar de overkant. “Als ik nog iets wens voor de buurt is het dat er een nieuwe voetbalkooi komt, want deze is zwaar verouderd.”

Op je verdere wandeling zie je hoe kleurrijk de wijk is, letterlijk – er is mooie graffiti op de muren - en figuurlijk. “Mensen die hier wonen hebben de multiculturele samenleving omarmd. Iedereen gaat z’n gang en probeert het beste van zijn leven te maken.” Yousef kan het weten want hij woont er al bijna twintig jaar. Nu studeert hij er ook, aan de Haagse Hogeschool vlakbij.

Ook het hart van de wijk: het Lorentzplein, de zijstraten en de Gouverneurlaan zijn aanraders om de wijk te leren kennen. Daar zie je in de etagewoningen nog de architectonische inzichten terug van de Nieuwe Haagse School. Veel te ontdekken in Laakkwartier.

Amber Meerman

PIP Den Haag

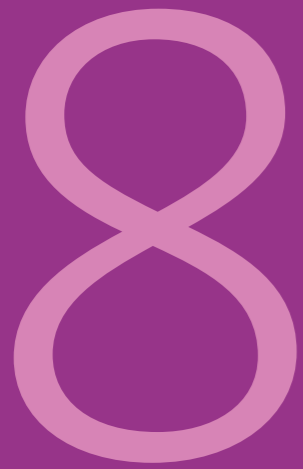
In 2010 liep Amber voor het eerst de PIP (Place In Progress) binnen voor een schoolopdracht. Ze werd op slag verliefd op het podium voor underground muziek, kunst en cultuur in de Binckhorst. "Ik had toen gelijk al de droom om hier een keer een evenement te mogen organiseren." Nu werkt Amber als productiemanager in de club en organiseert ze met haar team meerdere evenementen per week. "Pas op wat je wenst!", zegt ze lachend.

"De mensen waarmee ik werk zijn mijn familie"

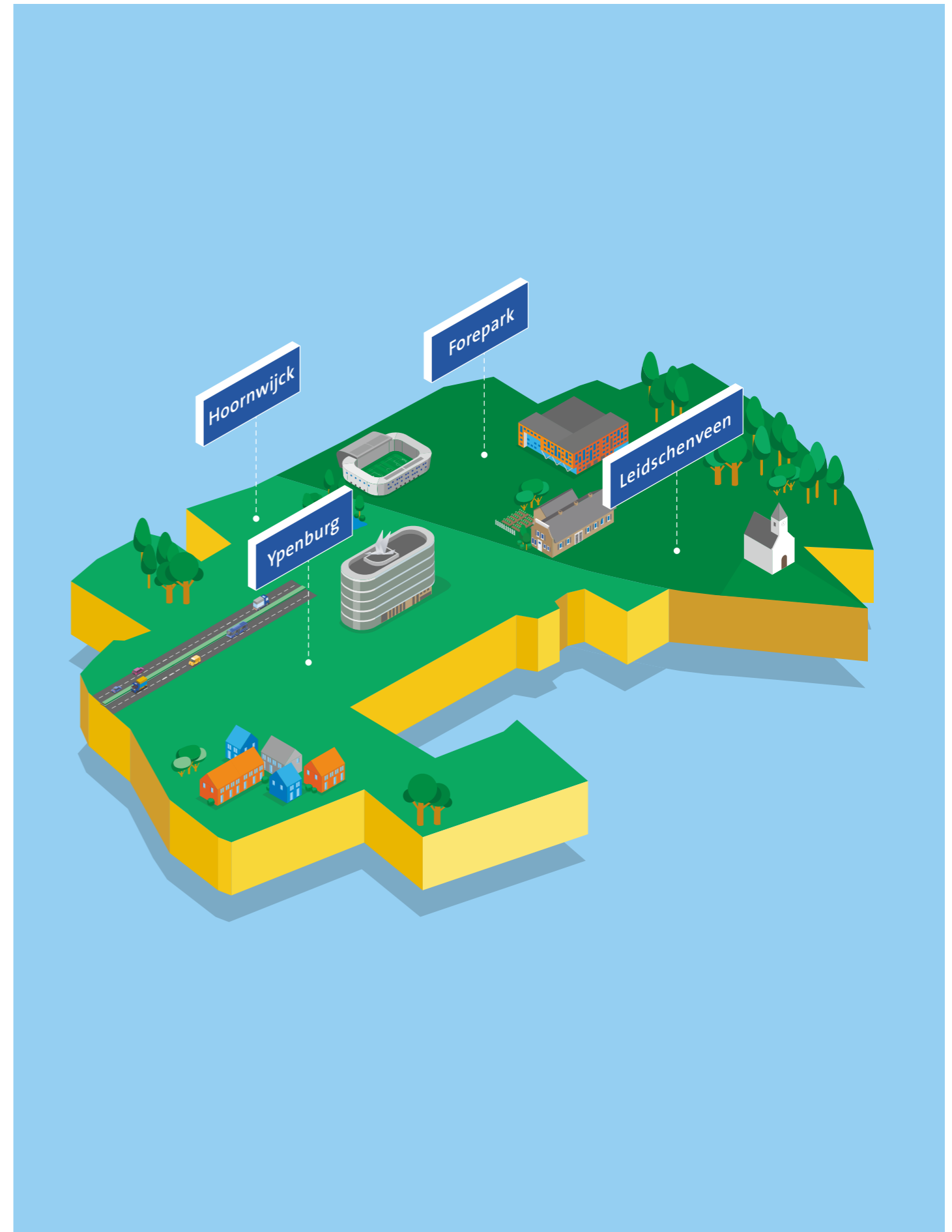
Centraal bij PIP staat de 'radicale gastvrijheid'. Iedereen is welkom. "We proberen onze bezoekers steeds te verrassen met iets gek of iets nieuws. We houden ons zelf daar ook scherp mee. Zo blijft het spannend." Net zo veelzijdig als het publiek is het soort producties dat Amber helpt opzetten. "Naast de clubavonden kan dat van alles zijn. Van kunstexpo's en lezingen tot workshops, schoolfeestjes en bruiloften."

PIP is meer dan werk voor Amber. De club is haar thuis geworden. "De mensen waarmee ik werk zijn mijn familie. Het is niet altijd rozengeur en maneschijn, maar onze liefde voor elkaar is onvoorwaardelijk. Ik ben hier volledig op mijn plek. Ik weet hier beter waar mijn spullen liggen dan in mijn eigen huis."

stadsdeel Leidschenveen- Ypenburg

Sacha Komljenović

Kun je je als voetballer een mooier debuut voorstellen dan een met 2-0 gewonnen thuiswedstrijd? Zoals middenvelder Sacha Komljenović, die op 8 augustus 2021 debuteerde in het eerste elftal van ADO Den Haag, tegen Jong Ajax. Een mooie start in het stadion van ADO Den Haag (in de wijk Forepark). Waar hij voor het eerst kwam toen hij als kind mocht komen kijken met het hele team van de club waar hij toen speelde. “Heel leuk om de kinderen nu op de kidstribune te zien zitten, net als ik toen”.

Bingoal stadion

Het stadion is een speciale plek voor Sacha. Als hij er niet speelt is hij er om te trainen en anders als supporter. “Je voelt je onderdeel van een team. Vanaf het moment dat ik in het talententeam zat, kwam ik ook in de skybox en ontmoette ik steeds meer mensen. Ook supporters. In Den Haag kom je hen in het stadion tegen én in de stad. Ze zijn altijd eerlijk. Ik voel veel waardering. Zeker ook na een overwinning. Bijvoorbeeld na de gewonnen bekerwedstrijd tegen Sparta. Maar je hoort het ook als je het niet goed doet. Dan hoor je ‘wakker worden, wakker worden!’. Daar ga je wel harder van lopen hoor. Ze maken het persoonlijk en dat voelt goed.”

*“Mijn atelier
is ook een
ontmoetingsplek”*

Het witte kerkje op de heuvel is een blikvanger. Een kunstwerk op een terp, rustpunt tussen Vinex-wijk Leidschenveen, het spoor en snelweg A12. Het staat leeg, maar de klok slaat wel, op het hele uur. Het kerkje, gebouwd door Laurence Kolk en Dennis Lohuis, is een van de favoriete kunstwerken én plekken van Eddyana Knaap. “Als je er staat word je stil; er is niets, behalve wolken en de grond waarop het kerkje staat.”

Eddyana Knaap

Kunstwerk op de Terp van Leidschenveen

In Leidschenveen zie je veel buitenkunst, grote en subtielere kunstwerken, maar ook bijvoorbeeld beschilderde muren. Zelf kunstenaar, spreekt dat Eddyana erg aan. Zij maakt onder de naam Eddyana-Palet (vaak thematische) schilderijen en objecten, vrij werk en in opdracht. In haar atelier aan huis, exposeert ze behalve eigen werk soms ook kunst van andere kunstenaars. Ze houdt openingen en geeft lezingen, nodigt buurtbewoners uit en ieder die geïnteresseerd is in kunst. Zo is haar atelier ook een ontmoetingsplek in de wijk.

Eddyana woont met haar gezin aan de rand van Leidschenveen: “Anders dan in de rest van Den Haag, zie je hier het typische Hollandse landschap: molens, paarden en koeien, boeren met tractors. Een beetje buiten en toch in de stad, mooi hoor!”

Petra Kuiper

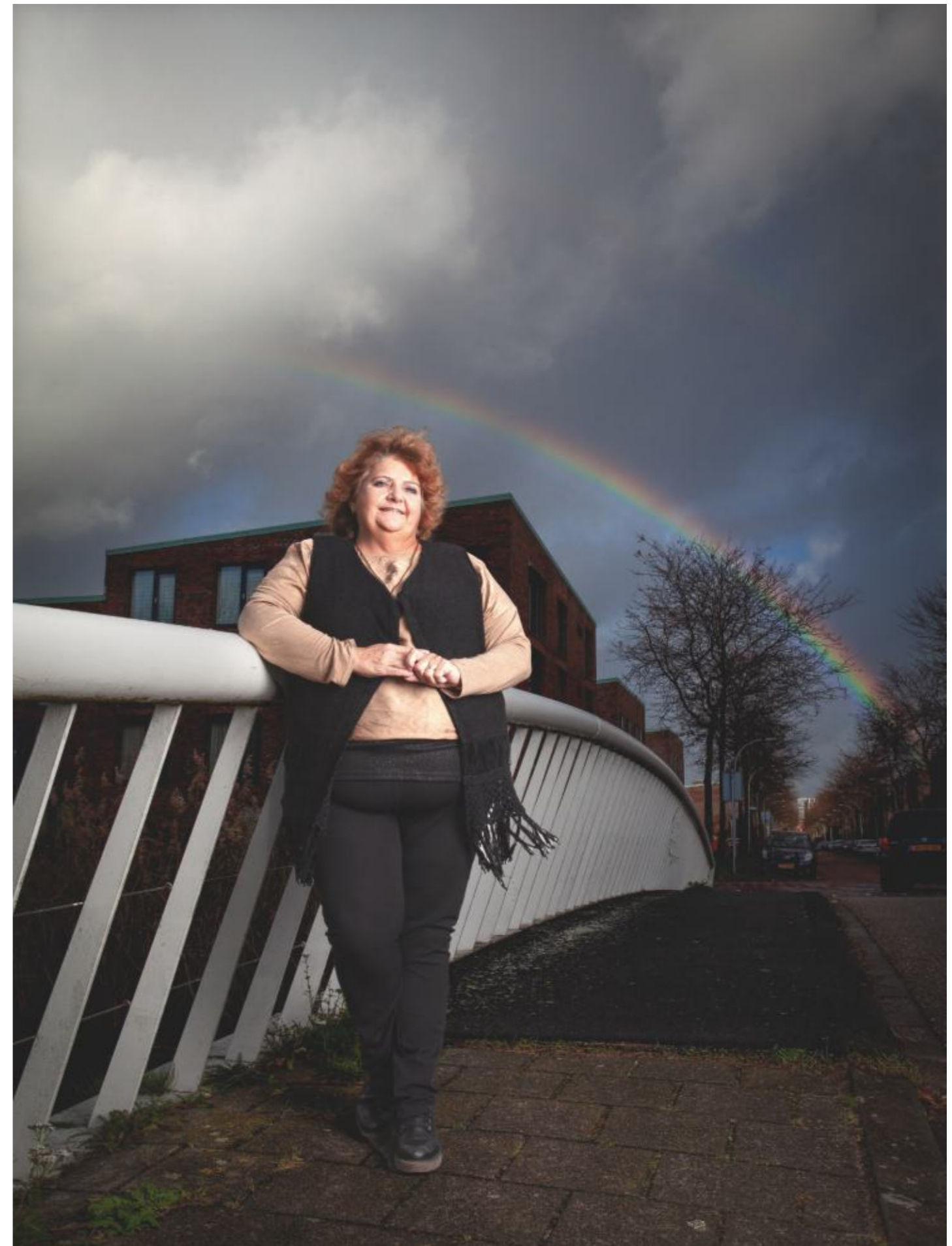
In de buurt van de Laan van Hoornwijck, Ypenburg, is de kans groot dat je piepjonge straatschoonmakers tegenkomt. Compleet met 'kindergrijpers' om afval op straat op te pakken en het daarna in een zak te doen. Het zijn kinderen van Up Kinderopvang, die er regelmatig schoonmaakacties houden. Een van de stuwende krachten hierachter is Petra Kuiper, die bij deze kinderopvang werkt. "Onze kinderen zetten zich in voor een schone buurt, en voor de natuur. En wat we ze hier aanleren, nemen ze vast en zeker mee naar later."

Laan van Hoornwijck

De kinderopvang - kinderdagverblijf, buitenschoolse- en voorschoolse opvang - is verankerd in de wijk. Een buurt waar veel kinderen wonen. Waar ouders 's ochtends de wijk uitgaan om te gaan werken, en 's avonds weer terugkomen. De kinderopvang heeft hier een belangrijke rol. Net zoals Petra, die de kinderen samen met collega's vijf dagen in de week onder haar hoede heeft. Zij vindt het

vooral belangrijk dat zij kinderen een veilige omgeving bieden. Maar ook dat ze zich kunnen uitleven: "We bezoeken elke speeltuin in de wijk".

Een inclusieve omgeving ook: "Bij Up Kinderopvang is iedereen gelijk. Iedereen wordt gezien en durft zich te laten zien. Belangrijke waarden in deze tijd, daar ben ik trots op."

Deborah Post Bijenpark Ypenburg

Het begon tien jaar geleden met het boek 'De bijen' van Rodulf Steiner en nu staat Deborah Post in haar kaplaarzen op het zelfaangelegde Bijenpark Ypenburg tussen 8.000 planten en ongeveer 40 soorten wilde bloemen. Laat de bijen maar komen!

Steiner voorspelde honderd jaar geleden dat wilde bijen zouden uitsterven in de 'groene woestijnen' van monocultuur boerenland vol snelgroeiend raaigras en landbouwgif. "Ik las het boek, nu een eeuw later, en besepte dat zijn voorspelling was uitgekomen", vertelt Deborah. "Ik dacht; ik moet de bijen redden." Ze begon met het planten van wilde bloemen in bermen langs agrarische gronden, vandaar ging ze met haar bedrijfje Honey Highway naar stroken grond langs snelwegen en nu legt ze samen met grote bedrijven hele bijenparken aan.

Het veld van 4.500 vierkante meter op het voormalige Vliegveld Ypenburg kon worden beplant dankzij steun van het internationaal bedrijfs-

adviesbureau Accenture en medewerkers van dat bedrijf die kwamen helpen.

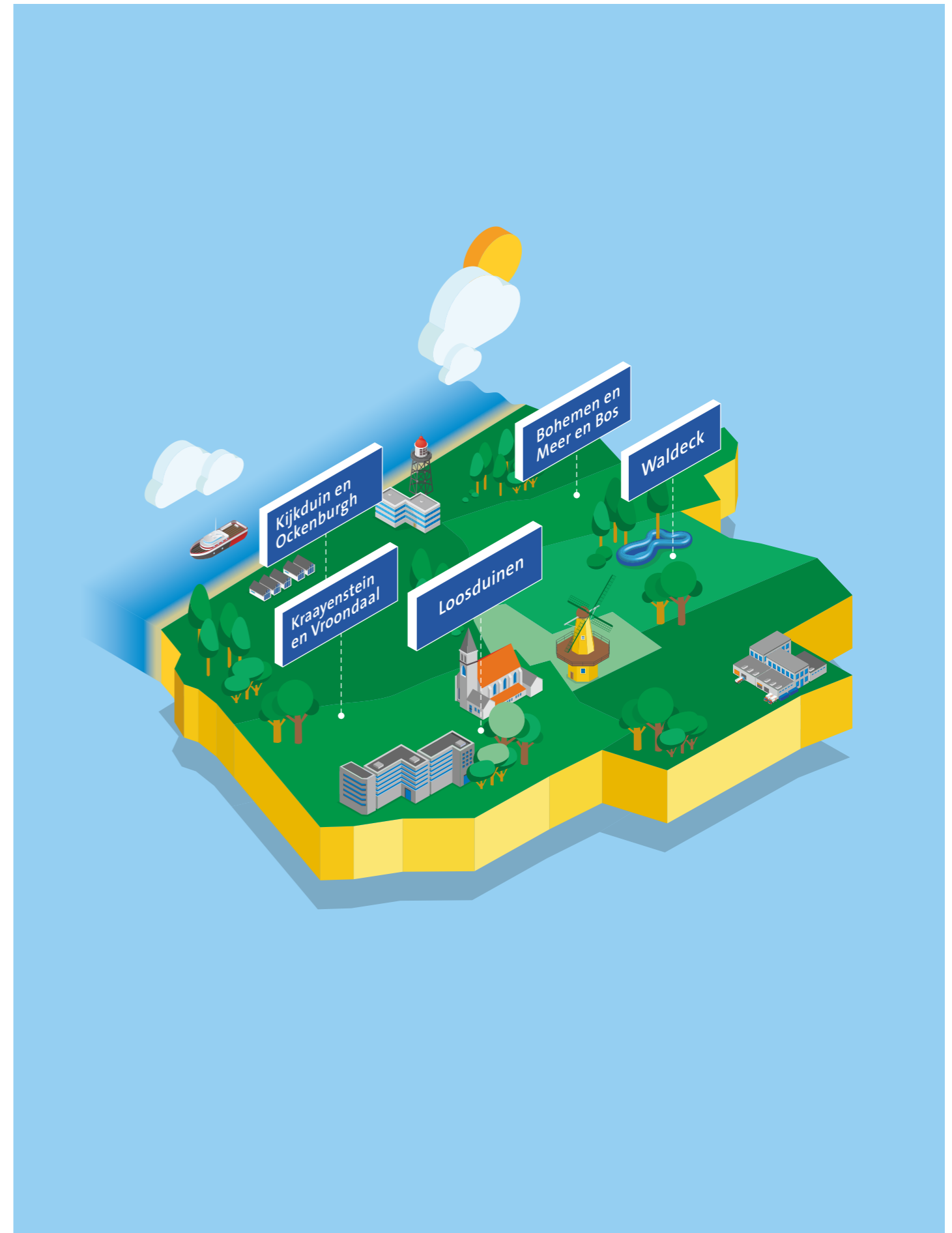
"Het is biodiversiteit waar je doorheen kan wandelen. Als ik er ben ervaar ik een echt geluksmoment. Je hoeft helemaal geen ecooloog te zijn om goed te doen. Je brengt planten met voedsel voor beestjes en plots komen ze overal vandaan. De natuur komt tot leven."

"Als ik er ben ervaar ik een echt geluksmoment."

9

stadsdeel
Loosduinen

“Ik heb hier meer vrienden voor het leven gemaakt dan buiten de club”

Bob van Gigh

Haagse Voetbal- en Cricketvereniging Quick

Vraag aan Bob wat Quick voor hem betekent en hij antwoordt met één woord: “Trots”. Trots op de geschiedenis van de in 1896 opgerichte Haagse Voetbal & Cricket Vereniging. Trots op het marineblauwe clubtenue. Trots op de ongeveer 1.700 leden en de sterke onderlinge verbondenheid. “Iedereen is welkom. Ik heb hier meer vrienden voor het leven gemaakt dan buiten de club.”

“Cricket is mijn grote liefde.” Bob kreeg het met de paplepel ingegoten. “Het was onderdeel van mijn opvoeding.” Vader was zestig jaar lid en schreef het jubileumboek toen de club een eeuw bestond. Bob zelf is al ruim dertig jaar verbonden aan Quick. Zijn vrouw zit in de

jeugdcommissie cricket. Hun twee kinderen werden bij geboorte gelijk ingeschreven als lid.

Loop door de poort aan de De Savornin Lohmanlaan het terrein op en zie als eerste rechts de oude nostalgische tribune staan. Iets

verder een modern clubgebouw. Een grote bar die multifunctioneel inzetbaar is en een kleine bar als een bruin café. “Vanaf daar kijk je uit over de voetbalvelden en de cricketvelden. Mooier dan dit wordt het niet.”

Raymond Renirie

Hengelsportvereniging GVH/
Groene Hart

Vissen een saaie bedoening? “Integendeel”, zegt Raymond Renirie. “Eerder een stil moment aan een mooie plas. Nadenken hoe je de vis slim af kan zijn, dat is de essentie.”

Maar je kunt niet zomaar langs de waterkant gaan zitten en je hengel uitslaan. Om te

kúnnen vissen heb je een vispas nodig, toestemming van een hengelsportvereniging. Lid worden van een vereniging dus, ook voor de gezelligheid en het contact. Raymond is bestuurslid en beheerder bij de ‘s-Gravenhaagse Hengelsportvereniging (GHV), die de visrechten heeft van alle wateren in Den Haag. Met die pas mag je dus overal in Den Haag (en de regio) vissen.

De vereniging aan de Madesteinweg in Kraayenstein is een ontmoetingsplek voor leden, maar heeft ook een sociale functie. “We nodigen regelmatig bewoners van een verzorgingshuis in de buurt uit, om samen te gaan vissen. En schoolklassen, waaraan viscoaches bijvoorbeeld uitleggen hoe je een vis moet vasthouden, ‘onthaken’, en weer terugzet in het water. Zo leren kinderen omgaan met de natuur.”

Madestein is een van de grootste groengebieden van Den Haag, ten zuidwesten van Loosduinen en Kijkduin. Onderdeel van een natuurgebied met een grote waterplas. Aan die plas vist Raymond zelf het liefste. In z’n eentje. “De verbondenheid met de natuur is voor mij het belangrijkste.”

Tim Euwema en Tim de Haan

Kitesurfschool Blow

Tim Euwema werkt als manager bij de Kitesurfschool BLOW in Kijkduin.

Er wordt lesgegeven op het vlakke en ondiepe water van de Zandmotor.

"Twee jaar geleden heb ik hier de opleiding tot instructeur gedaan en kon daarna gelijk aan de slag. Vorig jaar ben ik gevraagd om manager te worden, samen met Tim de Haan die links op de foto staat."

Nederland telt ongeveer 300.000 kitesurfers. Den Haag is een van de bekendste hotspots. "Kiten geeft een gevoel van vrijheid, lekker in de natuur zijn, spelen met de elementen en eventjes helemaal weg zijn." Je kan met je kite meters hoge sprongen maken en een snelheid van 80 kilometer per uur bereiken. "Er komt zeker adrenaline vrij. Maar het is ook sociaal. Je staat alleen op je board, maar er zijn altijd anderen in de buurt. Als iemand valt, kijk je of ze snel weer overeind staan, maar je probeert elkaar ook te pushen om wat hoger te springen of een nieuwe truc te proberen."

Hoe werkt dat trouwens; twee Timmen als manager? "Soms is het verwarrend, soms is het grappig. En als er iets misgaat, is het altijd de schuld van de andere Tim."

Jaiden Groenland

Parkoers freerunpark Bokkefort

Niet dat je freerunners dagelijks in het straatbeeld ziet; maar als ze hun sport beoefenen is de stedelijke omgeving wel favoriet. Als acrobaten gebruiken ze bijvoorbeeld muren, deuren en hekken om zich voort te bewegen. De minder gevorderde freerunner traint met obstakels die speciaal voor de sport in een ruimte zijn geplaatst. Zoals in freerunpark Bokkefort in Houtwijk (Loosduinen), een idee van student programmeren Jaiden Groenland. "

"Er zijn niet veel van die freerunparkjes en dit was een ideale plek voor jongeren om samen te komen en lekker te sporten." Bij freerunnen bepaal je zelf wat je doet en hoe je het doet. Je gebruikt je fantasie: op welke manier je een obstakel gebruikt, erop, eraf of eroverheen springt, en dat op een beetje sierlijke manier. "Je ontwikkelt je eigen stijl. De meesten leren het zichzelf aan via video's, maar hier kun je ook van elkaar leren."

Vier jaar geleden (Jaiden was toen 14 jaar) kreeg zijn idee de meeste stemmen van de buurtbewoners in het gemeentelijke project 'als je een ton verdelen kon'. Er was duidelijk behoefte aan in de actieve Houtwijk. "Wanneer ik er ook langsrijd, er zijn altijd wel mensen aan het sporten."

Jonas Baltazar

Haagse Voetbal Vereniging RAS

Voetbalvereniging RAS aan de Albardastraat (Waldeck) heeft een licht 'huiselijk' imago. Dat is wat de club voor veel spelers aantrekkelijk maakt, volgens Jonas Baltazar. Hij loopt er al elf jaar mee als vrijwilliger. "Wij kennen alle spelers die bij ons lid zijn, en bijna allemaal bij naam. Dat persoonlijke contact, die beetje huiselijke sfeer, maakt het verschil met andere, grotere clubs." Nog een verschil: de contributie is bescheiden. Want iedereen moet kunnen sporten, vindt het bestuur. En ook een drankje en een frietje in de kantine moet voor iedereen te betalen zijn. "Het sociale aspect is belangrijker dan veel geld verdienen."

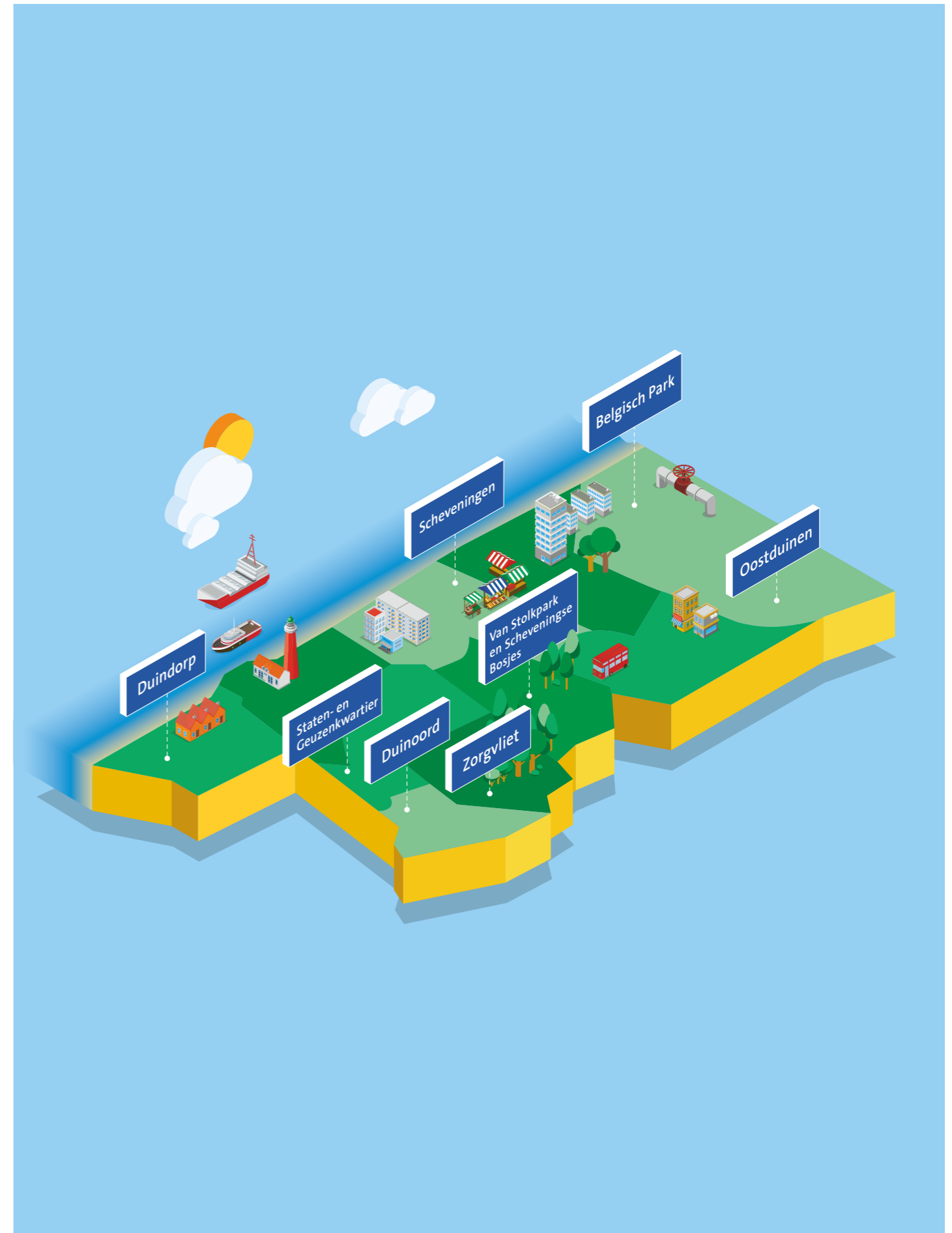
Jonas heeft een Portugese achtergrond. Opgegroeid in het Portugese verenigingsleven in de Bakhuizenstraat (Haagse Markt), kreeg hij vanzelf de gezelligheid, het saamhorigheidsgevoel van een vereniging mee. Toen zijn zoon bij RAS ging voetballen wilde hij dat doorgeven; zélf een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen op de club. Hij werd er trainer en samen met zijn vrouw namen ze steeds meer taken voor hun rekening. Inmiddels zijn zij niet meer weg te denken bij RAS. Een club met sociaal gevoel, die thuishoort in Waldeck. Daarom ook is het clubgebouw Buurthuis van de Toekomst geworden.

"Een club met een sociaal gevoel"

10

stadsdeel
Scheveningen

“Soms blijven we tot laat en eten we daar ook met z’n allen

Maily Keus

Strandje bij Zuidelijk havenhoofd

Maily Keus (8) houdt van fotograferen. En ze heeft talent! Dat bleek wel uit de foto's die ze maakte toen ze meedeed aan het project 'Mijn Duindorp, door de ogen van jonge Duindorpers.' Met twee professionele fotografen trokken ze de wijk in, op zoek naar mooie en bijzondere plekken om die te fotograferen. “We zijn naar het strand gegaan, naar de duinen, en we hebben gewoon door de straten gelopen, langs de huizen.” Zee, strand, vissersboten, duinen, dat vonden ze écht passen bij Duindorp.

Maily heeft ook een favoriete plek: 'het Stille strand', dat wijkbewoners allemaal 'het kleine strandje' noemen. Het strand tegen de haven aan, naast het havenhoofd. Ze gaat er 's zomers lekker zwemmen en spelen met vrienden en vriendinnen. Omdat er geen golven zijn, is het veilig voor kinderen. “Soms blijven we tot laat en eten we daar ook met z’n allen.” Het kleine strandje is een plek waar vooral buurtbewoners graag komen, met kinderen, vrienden en familie. Voor de stilte hoef je er in de zomer dan ook niet te komen.

Charlie Ortega

Zuiderstrand

Vanaf haar huis in het Valkenboskwartier is het "als ik stevig doortrap" zeven minuten fietsen naar het Zuiderstrand van Scheveningen. Al vijf jaar legt Charlie de route in de zomermaanden elke ochtend af, voordat ze naar haar werk gaat. In de winter is het dan nog te donker en gaat ze alleen in de weekenden. Haar doel? Een frisse ochtendduik.

"Ik voel een diepe band met de zee. Ik ben in Den Haag opgegroeid en de kust heeft altijd een rol gespeeld in mijn leven. Van eindexamenfeesten op het strand tot bruiloften en zelfs een keer een herdenkingsdienst voorafgaand aan een begrafenis."

Charlie Ortega is directeur van de Stichting Leergeld Den Haag, dat kinderen in gezinnen met een laag inkomen ondersteunt met gebruiksgoederen zoals een fiets, laptop, schoolspullen en sport- en winterkleding.

"De dagelijkse duik in de zee is belangrijk voor Charlie. "Als ik in dat koude zoute water duik, voel ik letterlijk alles van me afglijden en ben ik even in het niets. Ik zie ook anderen 's ochtends vroeg de zee in gaan. Vaak zijn het groepjes. Ik doe het liever alleen. Voor mij is het een hele persoonlijke, intieme ervaring."

Jean-Pierre Geelen

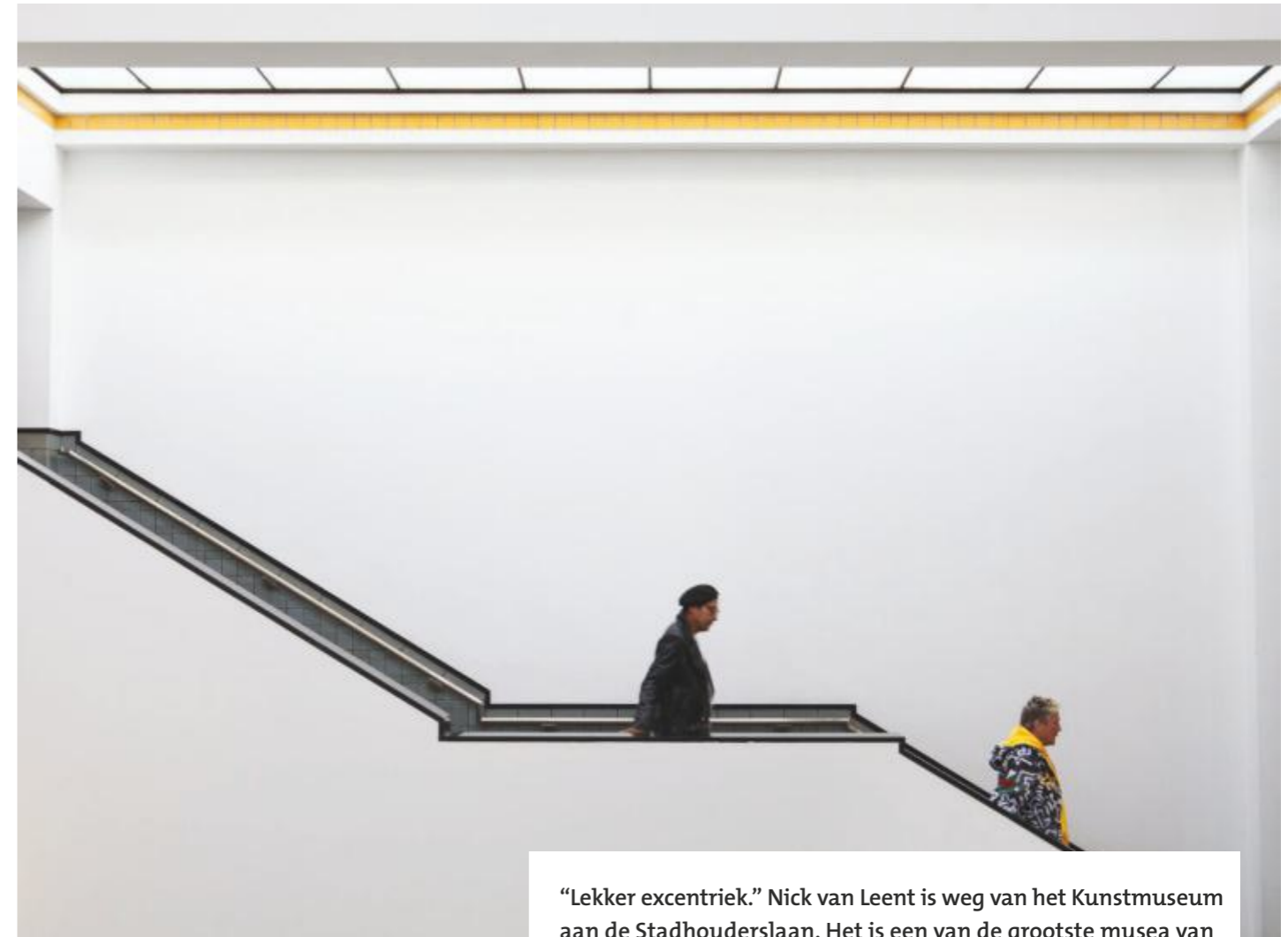
Boekhandel
Colette

'Overname gezocht'. Die twee woorden op het raam van 'Colette', een klein antiquariaat in de Reinkenstraat, zetten Volkskrant-journalist Jean-Pierre Geelen op scherp. Hij kwam er vaak, hij houdt van de sfeer van dit soort boekwinkeltjes. En vaak dacht hij, romanticus: zo'n winkeltje zou ik ooit nog wel eens willen hebben. Plotseling zag hij die droom dichterbij komen. Hij stuurde een tweet uit, die een reeks gebeurtenissen in gang zette. Buurtgenoten – lezers – stelden voor de winkel samen te gaan runnen. Er kwam een *crowdfunding* voor de overnamekosten, ze riepen een stichting in het leven en inmiddels loopt 'Colette' als een trein.

"Mensen komen alleen al om zich te vergapen aan de enorme stapels boeken. Aan de lichte gekte die er heerst, een ervaring op zich. Wij hebben een ander basisidee dan het doorsnee antiquariaat. We stralen energie uit, doen het voor ons plezier. En dat straalt af op de winkel." Het geld dat de verkoop van boeken opbrengt, steken ze in kleine

evenementen: een interview met een schrijver, een film, of bijvoorbeeld een gezellige middag met Kerst. "We willen iets betekenen voor de buurt. Want het waren vooral de buurtbewoners die wilden dat Colette bleef. Ook voor de straat: een authentieke winkelstraat waar nog plek is voor kleine ondernemers."

“Lekker excentriek.” Nick van Leent is weg van het Kunstmuseum aan de Stadhouderslaan. Het is een van de grootste musea van moderne kunst in Europa. “Een parel”, noemt hij het. Het gebouw, de inrichting, de tentoonstellingen: Nick gaat er soms gewoon naartoe om er te zijn.

Nick en Mikki Kunstmuseum Den Haag

In een pakhuisje aan de Loosduinseweg heeft hij een eigen ontwerpstudio en kapperszaak. En voor beide takken van sport doet hij inspiratie op in het Kunstmuseum. “Kijk bijvoorbeeld naar die stalen deuren in de Tuinzaal. Prachtig! Of de deuren in het museum zelf met die mooie art deco-elementen. Ik zet in mijn kapperszaak nu elementen die geïnspireerd zijn op die deuren.” Vaak gaat dochter Mikki met hem mee, want zij komt er net zo graag. “Zo vormt ze haar smaak.”

Het Kunstmuseum heeft weinig nodig om mensen te trekken, volgens Nick. Op een perfecte locatie, tussen centrum en kust in, vinden kunstliefhebbers hun weg vanzelf. Zij genieten van de moderne en hedendaagse beeldende kunst, mode en toegepaste kunst. Van het fraaie art deco-gebouw van H.P. Berlage, én van de omgeving. Want in het Statenkwartier valt nog meer moois te zien: statige huizen, brede lanen, en levendige winkelstraten.

Tamara Peers

Indisch Monument/ Waterpartij

Wandelend door de Scheveningse Bosjes, langs de Scheveningse weg passeer je de Waterpartij, een betoverende, grote vijver. Je blijft er hoe dan ook stilstaan aan de waterkant. Want daar staat het Indisch Monument, dat slachtoffers gedenkt van de Japanse bezetting van voormalig Nederlands-Indië in de Tweede Wereldoorlog.

Zeventien bronzen gestalten staan opgesteld rond een baar. Ze beelden de wanhoop en de pijn uit, het leed van mensen in oorlogstijd. Maar ook protest en de kracht om door te gaan. Tamara Peers, zelf met Indische roots, is persoonlijk diep betrokken bij het monument. Zij komt al jaren met familie naar de herdenkingen op 15 augustus. Daarbij is ze bestuurslid van 'herdenking 15 augustus '45'.

“De Tweede Wereldoorlog is voor het Koninkrijk der Nederlanden geëindigd op 15 augustus 1945 en niet op 5 mei. Dat moet eigenlijk iedereen weten. Wij gedenken dat jaarlijks op die dag: een nationale herdenking in Den Haag, uitgezonden op tv. We staan dan stil bij alle slachtoffers van de Japanse bezetting en de doorwerking van de oorlog op latere generaties.”

Na een bezoek aan het monument loop je misschien door, rond de vijver. Om in het prieel op de iets verder gelegen heuvel verrast te worden door het mooie uitzicht. Niet voor niets zijn de Scheveningse Bosjes beschermd stadsgezicht.

Willem Ment

Strandweg

Willem Ment den Heijer is opgegroeid in een zeeklimaat. Letterlijk en figuurlijk. Zijn voorouders kwamen al in 1641 op Scheveningen wonen en verdienden hun brood in de visserij. Ook Willem Ments vader, grootvader en overgrootvader waren vissers. “De liefde voor de zee heb ik dus meegekregen. Voor mij betekent de zee vrijheid.”

De wereld van de visserij is Willem Ments omgeving gebléven. Maar met een andere invalshoek: hij werd gespecialiseerd visserij-

journalist. Want Willem Ment had latent talent: hij kon fotograferen en leuk schrijven, al toen hij jong was. En hij kreeg verschillende kansen om dat talent te benutten. Aanvankelijk als correspondent Scheveningen bij een visserijorganisatie op Urk, daarna als journalist voor het landelijke vakblad voor de visserij. Later als *fisheries campaigner* voor Greenpeace. Nu is hij al meer dan dertig jaar freelancer en onder andere betrokken bij (wetenschappelijke) onderzoeksprojecten in de visserij.

Als Willem Ment even tijd heeft, neemt hij een duik in zee. Ook 's winters. “Dan is het twee minuten het water in, er even uit en opnieuw: een saunaeffect. Vroeger moest ik me dan afspoelen bij een pomp op de boulevard. Nu ga ik douchen in strandtent ‘Hart Beach’, walhalla voor surfers, waar je ook lekker kunt eten. Ik ga er graag heen, ook om een praatje maken.”

Daphne Groenendijk

Westbroekpark

Als hond zit je goed met een baasje dat je meeneemt naar de Scheveningse Bosjes. Daphne Groenendijk is zo'n baasje. Samen met haar hond doorkruist zij het bos regelmatig. "Hij snuffelt rond, rent en speelt met andere honden, dat kan allemaal. Maar wil hij liever zonder andere honden rondscharrelen, dan nemen we de rustige paadjes."

Ook zonder hond zijn de Scheveningse Bosjes leuk om in te wandelen. "Er hangt een gemoedelijke sfeer en je maakt gemakkelijk een praatje. Je loopt over vlakke paden, maar er zijn ook heuveltjes. Daaraan merk je nog dat dit oorspronkelijk een duingebied was." De Scheveningse Bosjes, begrensd door de Scheveningse Weg, de Kerkhoflaan en Madurodam, en het Van Stolkpark vormen samen één wijk.

Daphne is niet alleen verknocht aan haar eigen hond. Zij is directeur van de Koninklijke Hondenbescherming en begaan met het welzijn van honden in het algemeen. Met haar organisatie komt ze op voor hun rechten. Ze geeft hen een stem. "Die verdienen zij. De hond betekent veel in het leven van mensen: op sociaal gebied als trouwe metgezel, als helper van minder valide mensen, en bij vermissingen en in rampgebieden bijvoorbeeld. Hij heeft een speciale plek in de maatschappij en verdient een organisatie die zijn rechten verdedigt."

Forough Danai

Vredespaleis

“Vrede heeft mijn land Iran al lang geleden verlaten”, zegt Forough Danaie. Daarom zoekt ze er heel haar leven al naar. Ze las veel over het Vredespaleis. Daar, in Den Haag, werd aan vrede gewerkt. Daar had Andrew Carnegie, die het Vredespaleis liet bouwen, een plaats gecreëerd waar landen hun ruzies konden bijleggen.

Toen ze naar Nederland kwam, wilde Forough dan ook niets liever dan bij het Vredespaleis werken. En dat lukte: ze werd gastvrouw in het bezoekerscentrum. Ze geeft er onder andere informatie over hoe je het Vredespaleis kunt verkennen. Je gaat mee met een rondleiding, bezoekt de tentoonstelling in het bezoekerscentrum of bekijkt er een film met audiotour. Die vertelt de geschiedenis van het Vredespaleis en de gerechtelijke instellingen die er gevestigd zijn: het Internationaal Gerechtshof van de Verenigde Naties en het Permanent Hof

van Arbitrage. “Iedereen zou het Vredespaleis moeten bezoeken, het is het enige vredesinstituut in de wereld. In een prachtig gebouw met een uitbundige tuin eromheen!”

Even voornamelijk als het Vredespaleis zelf, is de wijk waarin het staat: Zorgvliet, ook wel de ambassadewijk van Den Haag. Park Sorgvliet ligt in het midden van de wijk. Aan de rand ervan staan het Catshuis, het congrescentrum World Forum en onder andere het Kunstmuseum.

Karin Bakker

Nationaal Monument Oranjehotel

“Deze plek, dit gebouw, fascineert me enorm”, vertelt Karin. “In de Tweede Wereldoorlog was het een politiegevangenis van de Duitser bezetter, van 1945 tot 1950 een gevangenis voor collaborateurs en daarna tot 2008 een gewone gevangenis.” Karin werkt er sinds 2022 als gastvrouw. “Het heeft mijn leven verrijkt. Ik heb geweldige collega’s, de omgeving blijft boeien en de vele verhalen van de bezoekers maken het werken hier heel speciaal.”

In de oorlog werden 25.000 mannen, vrouwen en kinderen opgesloten in het Oranjehotel. Voor korte of langere tijd. Daarna werden ze op transport gezet naar elders of vrijgelaten. Voor 250 mensen was de gevangenis hun eindpunt. Ze werden afgevoerd en gefusilleerd op de Waalsdorpervlakte.

In het hart van het museum bevindt zich dodencel 601 waar sinds 1945 niets aan is veranderd. Elk jaar in september vindt er een herdenking plaats. “De sfeer van de Tweede Wereldoorlog is overal voelbaar”, zegt Karin. “Het geeft een gevoel van nederigheid, maar ook van saamhorigheid en hoop. Geloof, hoop en liefde vind je terug in de verhalen op papier, in de vertellingen van overlevenden en zelfs op de muren geschreven. Maar ik voel ook het verdriet, de wanhoop, angst en ontreddeing.”

Sophie Mooiman

Zwarte Pad

De Westlandse Sophie viel als een blok voor Den Haag toen ze naast haar studie aan de Hotelschool een zomerbaantje aannam in een strandtent. "In mijn tweede jaar ben ik op het strand gaan werken en daar is toen mijn hele leven in Den Haag pas echt begonnen. Op de Hotelschool zat ik in een bubbel. Als dat zo was gebleven, was ik misschien wel heel hip in Amsterdam gaan wonen. Gelukkig is het Den Haag geworden."

De strandtenten bij het Zwarte Pad op Scheveningen zijn net wat anders dan de paviljoens bij de boulevard. De sfeer is vaak relaxter en het merendeel van de badgasten komt uit de omgeving. "Het is mijn tweede huis geworden. Ik werk hier nu al twaalf jaar. Iedereen kent iedereen. Je ontmoet altijd bijzondere mensen." Zo leerde Sophie er haar liefde Bauco kennen.

Strandtent Colorado Charlie lijkt wel één groot podium, alles leuk aangekleed en met gezellige barretjes. "Het opbouwen in maart is een belevenis op zich." In de zomer staat de beach club 's avonds tijdens grote feesten vaak helemaal vol. Sophie werkt liever overdag. "Met m'n dienblad tussen de mensen en af en toe een snelle duik in zee."

11

stadsdeel
Segbroek

Fathma William

Elke woensdag zet de wandelgroep (60+) van Vitaal Segbroek de pas erin om samen weer een nieuw stukje Den Haag te verkennen. Vanaf wijkcentrum de Regenvalk op het Regentesseplein neemt wandelcoach Fathma William de deelnemers mee voor een uur lang actie. Hoe krijg je oudere mensen de deur uit en in beweging? Zo dus! “Tijdens de wandeling praten we met elkaar. Over de dingen die we tegenkomen in ons leven, vreugde en verdriet. De deelnemers voelen zich vrij en veilig genoeg om hun verhaal te doen.”

Behalve wandelen kun je bij Vitaal Segbroek ook meedoen aan Pilates en yoga bijvoorbeeld. Er zijn lezingen en workshops door professionals – soms artsen of specialisten - over leefstijl, voeding, schoeisel. Af en toe eten ze samen. Alles om mensen in beweging te krijgen, letterlijk en figuurlijk. Fathma is bedrijfseconoom en geniet van deze totaal andere bezigheden bij Vitaal Segbroek.

Regentesseplein en Sportpark De Verademing

“Wat we hier doen is constructief en vernieuwend. Ik word er gelukkig van.”

Het Regentesseplein, met in het midden de ‘naald’ van Koningin Emma, een natuurstenen obelisk uit 1905, is centraal uitgangspunt voor de wandelingen. Ook een geliefd plein voor ontmoetingen. Er zijn cafétjes, winkels, groen. “Het is een supergezellige en diverse buurt om te wonen. Romantisch, alsof je in het buitenland bent.”

“Dit is gewoon een hele gezellige en diverse buurt”

Faris Jalluli

Barbershop Amigo's

Na zeven jaar te hebben gewerkt voor een baas, opende Faris drie jaar geleden zijn eigen zaak: Barbershop Amigo's aan de Fultonstraat. De hele wereld komt in de rijk gedecoreerde kapperszaak. Voor een nieuwe coup, maar vaak ook voor een praatje.

“Vrijdag en zaterdag zijn de drukste dagen en heb ik soms wel twintig klanten achter elkaar”, vertelt Faris. “Ik knip mensen uit alle landen. Chinezen, Marokkanen, Nederlanders, Surinamers, jong en oud, het maakt niet uit. Alleen het haar is anders.” En met iedereen maakt Faris een praatje. In het Nederlands als het kan, of met hulp van een van zijn twee collega's in het Engels. “Ik versta het wel, maar Engels praten gaat nog moeilijk”, zegt de in Marokko geboren haarkunstenaar. De ontmoetingen met zijn klanten maken zijn werk uniek. “Elke dag is anders.”

Als Faris op straat loopt, voelt hij zich soms net een beroemdheid. Om de paar meter zegt er wel iemand hallo. “Het Valkenboskwartier is een fijne buurt om te wonen. Door mijn werk ken ik ook veel mensen.” Faris hoopt over een paar jaar een tweede kapperszaak te kunnen openen. “Ik doe het rustig aan. Het moet geen hoofdpijn opleveren. Dat is voor een kapper nooit goed!”

Shiba Phull

De Knutselkeuken

Het is niet moeilijk om in de Vruchtenbuurt de Knutselkeuken te vinden. Aan de gevel hangen zo'n 20 vogelhuisjes. De etalages liggen vol bijzondere producten, zoals een kruk van fietsbanden en lampen van broodroosters. Supercreatieve-ling Shiba Phull heeft haar favoriete plekje helemaal zelf vormgegeven.

Binnen organiseert Shiba workshops en knutselfrutselfeestjes voor kinderen en volwassenen. Ze komt ook graag langs met haar knutselbus om een festival op te leuken. "Mensen zitten nu heel veel op de tablet en telefoon. Dat is prima natuurlijk, maar het is ook belangrijk om jezelf creatief uit te dagen. Door dingen uit te proberen, leer je met obstakels om te gaan." Het winkelpand staat vol leuke snuisterijen. "Ik vind eigenlijk alles leuk. Dat is een beetje mijn probleem. Ik wil niks weg gooien. Ik zie in alles een potentiële knutsel."

Een beetje eng wordt het opeens in de Griezeldisco in de kelder, met skeletten, doodshoofden, pompoenen, rookmachines en vette lasers voor coole kikkers, party animals en dancing queens. "Voor de allerkleinsten gooi ik een doek over de meest creepy dingen, maar ze gaan dan toch snuffelen natuurlijk. Dan leg ik ze gewoon uit dat zij eigenlijk zelf de engste spookjes zijn."

Dominique van Vliet

Westduinpark

Hoeveel foto's heeft ze op deze plek al gemaakt? "Misschien wel duizend." En waarom nou juist hier in het Westduinpark? "Op deze plek, waar je voor het eerst de zee kan zien, word ik elke keer weer zó gelukkig." In de duinen komt Dominique vaak Schotse Hooglanders tegen. Lachend: "Daar heb ik ook al honderden foto's van gemaakt."

Ze kom uit wat zij noemt een strandfamilie. "Bij mooi weer gingen we altijd naar het strand. We woonden in Reeuwijk en gingen dan naar de Wassenaarse Slag. En op vakantie in Zuid-Frankrijk moesten we ook altijd naar de zee."

Inmiddels woont Dominique, die werkt als uitvaartbegeleider, al zo'n 20 jaar op loop-

afstand van het strand in de wijk Bohemen. Bijna elke dag maakt ze een wandelingetje door de duinen. "In de uitvaartbranche is het óf doodstil óf stervensdruk. Het oogt sereen, maar het is soms best hard werken om alles op tijd rond te hebben. Dan is het goed om hier even de stress van me af te schudden en nieuwe inspiratie op te doen. De duinen, het strand en de zee zijn helend. De zee blijft altijd de zee en het strand blijft altijd het strand."

Rob Blokpoel

Valkenbosplein

Voor Rob Blokpoel is het Valkenbosplein het hart van de stad. Toegang tot maar liefst vier wijken, waaronder de Bomenbuurt. Op het kruispunt van grote lanen zoals de Laan van Meerdervoort, de Valkenboslaan, Beeklaan en de Thomsonlaan. Tussen de zee en het stadscentrum. Je zou zeggen: drukte genoeg op het Valkenbosplein. Maar het is een ander soort reuring die Rob en buurtbewoners graag zien.

Het Valkenbosplein is een plein met geschiedenis. De architectuur, de winkels, de mensen die er gewoond hebben: er zijn veel verhalen over te vertellen. En dat is precies wat de 'werkgroep Valkenbosplein' van plan is te gaan doen. De Bomenbuurt bijvoorbeeld is aangelegd naar plan van architect H.P. Berlage in 1908. Rob woont zelf al veertig jaar in het eerste gebouw dat volgens dat plan gebouwd werd in 1913. "Onder andere hiervoor willen we meer aandacht. We willen van het Valkenbosplein een

cultuurplein maken, met de geschiedenis en het heden in de hoofdrol."

De werkgroep inventariseert bijvoorbeeld wie er allemaal gewoond hebben op het plein (zoals Annie M.G. Schmidt), op zoek naar verhalen om bij aan te sluiten. "Met culturele activiteiten brengen we leven in de brouwerij, komen buurtbewoners met elkaar in contact. Er is tenslotte meer dan alleen maar wonen, je moet ook leven, en plezier hebben."

12

In beweging

Bobby van Galen Hoftramm

Elke woensdag zet de wandelgroep (60+) van Vitaal Segbroek de pas erin om samen weer een nieuw stukje Den Haag te verkennen. Vanaf wijkcentrum de Regenvalk op het RegentesseTingeling! Daar gaat de Hoftramm, het rijdende restaurant dat sinds 2014 vijf dagen per week een route aflegt van Voorburg naar Den Haag, Scheveningen en weer terug, terwijl onderweg een viergangendiner van Pierre Wind wordt geserveerd.

Bobby kwam op het idee voor de Hoftramm tijdens een vakantie toen hij in Melbourne een dinertram voorbij zag rijden. "En later zag ik in Nieuw-Zeeland weer zo'n tram. Dat kon geen toeval zijn." Terug in Nederland werkte Bobby jaren aan het verwezenlijken van een soortgelijke tram in Den Haag.

"Ik ben een mensenmens en voel mij thuis in de tram. Elke avond ontvangen we 44 gasten. Het is aan ons om hun verwachtingen waar te maken. Dat kan

alleen door echt het contact aan te gaan met de mensen."

De afgelopen jaren stond de tram (model GTL8-1, nummer 3035) tussen de dinerritten door gestald in de tramremise op Scheveningen. Die wordt nu verbouwd en dus staat de tram tijdelijk in de remise in de Heesterbuurt. "Zo'n remise is heel inspirerend, met die grote apparaten en de kettingen aan de muur. Het industriële spreekt mij erg aan. Soms lijkt het een chaos, maar er zit een inspirerende schoonheid in."

Margriet Snaterse

Bakkie Aandacht

De bus van Stichting OpenJeHart moest opvallen, nieuwsgierig maken. Dat is gelukt! Kunstenaar Margriet Snaterse toverde een vroegere SRV-wagen om tot een vrolijke, bloemige bus. Het is wat Margriet vooral doet: opvallende (muur)schilderingen maken, binnen en buiten, om plekken vriendelijker, vrolijker en fleuriger te maken. "Mensen hebben behoefte aan groen. Een schildering is een mooie oplossing op plaatsen waar begroeiing weinig kans heeft. Zoals in donkere straatjes."

Ook de bus lijkt wel een rijdende bos bloemen. Op de plekken in Den Haag waar hij stopt, worden stoeltjes buiten gezet en staat de koffie klaar. Iedereen is er welkom voor een 'bakkie aandacht': van de andere bezoekers en van de vrijwilligers die altijd een luisterend oor hebben.

Op de foto staat de bus bij Verkeerstoren Ypenburg, een opvallend gebouw midden in woonwijk Ypenburg. Op een plek met geschiedenis. De toren staat aan wat vroeger de landings- en startbaan van vliegveld Rijswijk-Ypenburg was. De laagbouw van de Verkeerstoren is open voor publiek en Margriet komt er graag: "Er is nu een café en je kunt er lunchen. Een perfecte plek om af te spreken."

Samen stadmaken

In de omgevingsvisie leggen we samen met de stad vast wat voor stad we in 2050 willen zijn. We vinden het belangrijk om te weten wat er nu in de stad speelt en tegelijk wat de wensen en verlangens van onze bevolking zijn. Op basis van deze gesprekken met bewoners, ondernemers, jongeren, experts en ambtenaren zijn in 2021 zes belangrijke ambities voor de toekomst van Den Haag beschreven. Dit zijn onderwerpen die richtinggevend zijn voor de verdere ontwikkeling van de stad. Deze ambities zijn vastgesteld door de gemeenteraad. De ambities zijn: Sociaal Den Haag, Iedereen kan wonen in Den Haag, Klimaatbestendig en groen Den Haag, Bruisend Den Haag, Gezond en veilig Den Haag en Duurzaam bereikbaar Den Haag. Ze vatten de opgaven samen waar we nu en in de toekomst samen aan werken.

Niet alles kan. Bijvoorbeeld door gebrek aan geld of ruimte. Daarom moet de gemeente keuzes maken bij beslissingen voor de toekomst van de stad. En ook daarover is de gemeente in gesprek met de stad. Hoe maken we het Haags? Welke kwaliteiten willen we niet kwijt en het liefst versterken? Wat moet er echt anders? Hoe wonen we en leven we samen? Hoe verplaatsen we ons en waar werken we in 2050? En wat moet er de komende jaren gebeuren om daar te komen.

De toekomst begint vandaag. De omgevingsvisie legt een koers voor waarin steeds nieuwe keuzes gemaakt moeten worden, keuzes die vaak ook nu al voorliggen. In wijkagenda's en verschillende beleidsvoornemens wordt al gewerkt aan de vernieuwing en de verbetering van de stad. Met de omgevingsvisie wordt de korte termijn met de lange termijn verbonden.

Al deze reacties en die van alle andere toekomstige gesprekken, bijeenkomsten debatten, enquêtes en onderzoeken verwerken we in de Omgevingsvisie 2050. Na de bespreking met college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zal de conceptversie naar verwachting in voorjaar 2025 ter inzage worden gelegd. Waarop iedereen nogmaals uitgenodigd wordt om te reageren. Om vervolgens de definitieve versie in datzelfde jaar door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Welke gesprekken met de stad hebben tot nu toe plaatsgevonden?

September 2021

Lancering website omgevingsvisie

December 2021

Toekomstwijzer (digitale enquête)

Januari 2022

Werkgroepen met verschillende stakeholders

Februari en maart 2022

Tentoonstelling 'Staat van de Leefomgeving' in het atrium van het stadhuis

November 2022

Stadsgesprek over Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de toekomst van Den Haag

Januari 2023

'Wij de Stad': Jongeren o.l.v Het Nationaal Theater aan de slag met toekomstperspectieven voor Den Haag 2023

April 2023

STADgesprek door Platform STAD: Bewegen tussen ambitieuze en haalbare participatie in de stedelijke ontwikkeling

Juni en juli 2023

Met de Haagse mixer gesprekken gevoerd op ruim 25 plekken in de stad zoals de Grote Marktstraat en het Zuiderpark

September 2023

Inhoudelijke sessie tijdens het Stadmakersfestival

Oktober 2023

Stadsbrede bijeenkomst: Hoe ziet de toekomst van Den Haag eruit als jij aan de knoppen zit?

Januari en februari 2024

Bijeenkomsten in de stadsdelen met Haagse mixer en waardekaarten

Januari tot maart 2024

Digitale versie van de Haagse mixer

Mei 2024

Lancering magazine en opening tentoonstelling 'Haagse Mensen' met portretten van bewoners uit de 44 wijken op hun favoriete plek in de stad

Veel dank aan alle Haagse mensen die tijd hebben vrijgemaakt om deel te nemen aan dit magazine en de gelijknamige tentoonstelling in de bibliotheken. En hun favoriete plek met de rest van Den Haag willen delen.

Colofon

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Vormgeving
Dienst Bedrijfsvoering
Multimedia

Fotograaf Haagse Mensen
Daniel Heikens

Fotografie hoofdstuk Samen stadmaken
Valerie Kuypers en Martijn Beekman

Redactie
Dialoog Tekstbureau, Gerard van den IJssel
en MOment Communicatie

Productie
MOment Communicatie

Mei 2024

#haagsemensen

omgevingsvisie.denhaag.nl

